

Удзельнікам і гасцям Міжнароднага фестывалю этнакультурных традыцый «Покліч Палесся»

Дарагія сябры! Вітаю ўдзельнікаў Міжнароднага фестывалю этнакультурных традыцый «Покліч Палесся». Сымвалічна, што ў год гасціннасці фестываль набыў статус міжнароднага і шырока расчыніў дзверы для ўсіх гасцей у аграпарку Ляскавічы — у сэрцы беларускага Палесся. Палеская зямля — гэта ўнікальны край, скарбніца старадаўніх абрадаў, рамястваў і фальклору, а яе жыхары вызначаюцца вялікай працавітасцю, шчырасцю і асаблівым пачуццём умару. Фестываль «Покліч Палесся» дапамагае нам усвядоміць сваю ролю ў сучаснай сусветнай культуры, аб'яднаць намаганні ў вывучэнні і захаванні бяспечнай гістарычнай спадчыны. Спадзяюся, што гэта свята стане не толькі сапраўднай культурнай падзеяй, але і будзе садзейнічаць сацыяльна-эканамічнаму ўмацаванню рэгіёна і развіццю агражэакультуры. Жадаю вам добрага здароўя, шчасця, невывярннай жыццёвай энергіі і творчых поспехаў на ніве адраджэння і захавання этнакультурных традыцый. **Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.**

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ІНАВАЦЫЙНЫЯ ЖЫВЁЛАГАДОУЧЫЯ АБ'ЕКТЫ БУДУЦЬ СТВОРАНЫ І КОЖНЫМ РЭГІЁНЕ

Такою задачу паставіў Аляксандр Лукашэнка падчас наведвання прадпрыемства «ЖодзінаАграПлемЭліта»

Як перадае карэспандэнт БЕЛТА, кіраўніку дзяржавы было дадана, што 41% малочнага статка па краіне сканцэнтраваны на прамысловых прадпрыемствах. Для такога спосабу вырошчвання жывёлы патрэбны прыстасаваныя для гэтага пароды. Таму цяпер вядзецца работа па стварэнні такой уласнай беларускай пароды жывёлы. Перад навукай стаіць задача да 2020 года вырашыць праблему забеспячэння фермаў уласным племянным статкам. Для гэтага ў кожнай вобласці неабходна ствараць адпаведны селекцыйна-племянны малочныя фермы. «Гэта працы ў краіне. Гэта даражэй за золата і золатавалютныя рэзервы», — лічыць Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка даручыў да 1 кастрычніка прадставіць яму нарматыўна-прававы акт, у якім будзе дэталёва прапісаны ўмовы, якія спрыяюць стварэнню такіх фермаў. «Такім чынам, у нас будзе 7 фермаў. І тады мы атрымаем добры племянны матэрыял», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт азнаёміўся з вытворчымі працэсамі работы селекцыйна-племяннай малочнай фермы «ЖодзінаАграПлемЭліта». Гэта сельгасарганізацыя была перададзена НВЦ НАН Беларусі на жывёлагадоўлі для стварэння інавацыйных жывёлагадоўчых аб'ектаў. У прыватнасці, тут размяшчаецца племянная рэпрадуктарная ферма на 500 асноўных свінамацях, малочна-таварная ферма на 850 кароў з высокім генетычным патэнцыялам, селекцыйна-племянная малочная ферма на 350 кароў, доследна-эксперыментальная свінагадоўчая школа-ферма, каркасна-танцавальная пампашка для ўтрымання свіней. Па выніках 2013 года малочна-таварная ферма на 850 кароў уваходзіць у дзясятку лепшых у краіне. Племянная рэпрадуктарная ферма ў спалучэнні з рэпрадуктарам на 1 тыс. свінамацях, які будзеца, павінна стаць асновай для фарміравання ў краіне сучаснай селекцыйна-племяннай сістэмы новага тыпу ў свінагадоўлі, на базе якой будзе забяспечана паскоранае завяршэнне стварэння айчыннага таварнага гібрыду свіней.

«Вы не павінны ператварыць гэта ў звычайнае высокадаходнае рэнтабельнае прадпрыемства. Гэта толькі адзін з бакоў», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Вы павінны тут прадставіць нам бяспрачны тэхналогіі».

Аляксандр Лукашэнка азнаёміўся з развядзеннем трансгенных коз і выкарыстаннем іх малака для атрымання лактаферыну чалавека ў медыцынскіх мэтах. У выніку рэалізацыі ў Беларусі дзюж праграм Саюзнай дзяржавы была сфарміравана папуляцыя жывёл — прадцэнтаў лактаферыну чалавека. Упершыню ў Беларусі з'явілася новая субстанцыя, што дае магчымасць развіваць работы па стварэнні высокаэфектыўных і бяспечных сродкаў прафілактыкі захворванняў людзей. У прыватнасці, распрацаваны тэхналогіі вытворчасці лекавых сродкаў і харчовых прадуктаў з лактаферынам чалавека, выраблены іх вопытныя партыі.

Прэзідэнт наведваў біятэхналагічны цэнтр з доследнай вытворчасцю і эксперыментальнай фермай. Як было дадана кіраўніку дзяржавы, пакуль яшчэ не завезена абсталяванне для выдзялення з малака лактаферыну. Аляксандр Лукашэнка даручыў да 1 студзеня 2015 года ўстанавіць неабходнае абсталяванне з тым, каб малака, якое атрымаецца, паступала на перапрацоўку.

Гісторыя пад зямлёй НЕЛЕТАПІСНАЯ СТАЛІЦА

КАРЭСПАНДЭНТ «ЗВЯЗДЫ» АДПРАВІЛАСЯ НА ШПАЦЫР ПА МІНУЛЫМ МІНСКА

Праз тысячу гадоў нашы нашчадкі зладзяць археалагічную экспедыцыю, знойдуць рэшткі дамоў, у якіх мы жылі, прадметы побыту, якімі карысталіся, і зробіць гістарычную рэканструкцыю жыцця беларусаў у далёкім XXI стагоддзі...

Ці задумваліся старажытныя мінчукі, што амаль праз тысячагоддзе дзясяткі навукоўцаў будучы меркаваць, дзе ўзнік прота-Мінск, як ён выглядаў і развіваўся, што за людзі хадзілі па яго вуліцах? Напэўна, не: усё ж здавалася такім відавочным і зразумелым. Бо было цяперашнім. А вядомы археолаг, прафесар Эдуард Загарульскі, які літаральна «выкапаў з зямлі» мінскую гісторыю, ласкава згадзіўся «правесці» нас па старажытных вуліцах сталіцы.

У пошуках Менкі

У летапісах першая згадка пра Мінск датуецца 1067 годам. Але гэта зусім не азначае, што горад з'явіўся аkurat у гэты час. Гэта магло быць нашам раней. На думку Эдуарда Міхайлавіча, Мінск пачалі будаваць за чатыры гады да яго першага згадвання.

Колькі тысячагоддзяў таму тут размяшчалася першабытная стаянка людзей, цяпер — чыстае поле. Вядомы полацкі князь Усяслаў Брачыслававіч вырашае: трэба адсуныць межы свайго княства аж да Слуцка. Чаму ён выбірае для чарговага ўмацавання месца непдалёку ад Заслаўя, дагэтуль не зразумелі. Але калі не хапае фактычнага матэрыялу, вучоныя прапануюць версіі.

МІНСКУ СПАЎНЯЕЦА 947 ГАДОЎ

Асноўныя святочныя мерапрыемствы, прысвечаныя Дню горада, пройдуць 13 верасня ў гадзінны пераходны згадвання Мінска ў «Аповесці мінулых гадоў».

1. Стала «Мінск - горад-герой» ўскладненне вінаў і кветак, музычна-піратэхнічнае феерверк-шоу (пачатак у 22.00)
2. Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр - цэнтравы ўручэння ўзнагарод «Мінічын год»
3. Зона гасціннасці Іл Палаца спорту - час і Фестываль мастацтваў беларусай свету (мэнані і гасцей сталіцы са світам павіншаваць артысты з 15 краін)
4. Зялёная зона Іл скражывання прэс. Машарава - фестываль гістарычнай рэканструкцыі
5. Ратушная плошча - Фестываль вучнёвых тэатраў
6. Парк Перамогі - выстаўка-кірмаш «Торнады мастраў»
7. Пляцоўка ля акапарку «Лібывы» - дзіцячы свята «Малыя здзісьніоўца» для самых маленячых
8. Цэнтральны парк Іл Горкага - дзіцячы свята, бітлонны фестываль Дзіў Дзімавай, парадкі саборніцтва па тэматыцы вадзіна і лешаходнага турызму
9. Вуліца Сцяпанава - адкрыты кінафестывал Мінска па марэфанісім бегу на роляках каніах
10. Студзінца вёска па праспекце Дзяржынскага - свята для моладзі! У рытме сталіцы з удзелам вядомых і ланічных музычных калектываў.

Больш за 70 святочных мерапрыемстваў пройдзе ў Мінску.

Ва ўсіх раёнах горада разгорнуцца кірмашы па продажы харчовых і нехарчовых тавараў. Самы буйны тры - у раёне Палаца спорту, на скражыванні прэс. Перамогі і вул. Мельніцкай, на тэрыторыі Студзінца вёска.

Крыніца: Мінгарвыканкам. © Інфграфіка БЕЛТА

ШЧАСЦЕ ПА МІНСКІМ ЧАСЕ

Адно з любімых месцаў сталічных вясельных пар — адноўлены Лошыцкі парк, дзе пранізаныя сонцам алеі чаргуюцца са старым яблынёвым садам, дзе старажытныя муры дыхаюць гісторыяй, дзе зліваюцца Свіслач і Лошыца... І такіх романтичных мясцін у нашай сталіцы нямала.

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр ГОРВАЛЬ, начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Міністэрства архітэктурны і будаўніцтва:

«Працэс фарміравання фонду жылля паміжканцэпцыйнага выкарыстання пачаўся з 2012 года пасля ўступлення ў сілу ўказа ад 8 лістапада 2011 г. № 512. І, паводле канцэпцыйна-дзяржаўнай жыллёвай палітыкі ў краіне, да 2016 года плануецца набыць не менш за 1 млн кв.м арэнднага жылля. Да 2012 год — першае пабудавана 161,1 тыс. кв.м (2888 кватэр) арэнднага жылля. І калі сёння план будзе выкананы, то ў 2015 годзе, каб дасягнуць запланаваных канцэпцыйна-дзяржаўнай жыллёвай палітыкі ў краіне, неабходна пабудавать больш за 600 тыс. кв.м. Арэнднае жыллё заклікана вырашыць праблему вялікай часткі маючых патрэбу ў наляжэнні жыллявых умоў. Ва ўмовах скарачэння аб'ёмаў ільготнага крыдытавання жылля будаўніцтва гэтая альтэрнатыва выглядае досыць перспектыўнай».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 13.09.2014 г.

Долар ЗША	10490,00
Еўра	13560,00
Рас. руб.	279,00
Укр. грыўня	808,37

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+24°
Віцебск	+22°
Гомель	+24°
Гродна	+22°
Магілёў	+22°
Мінск	+23°

СВЯТЫ НА ДОБРУЮ ПАМЯЦЬ...

Да Дня горада Мінска «Белпошта» распрацавала адмысловы штэмпель з выявай сталічнай гарадской ратушы. Ім, пачынаючы з 12 верасня, можна будзе ўпрыгожыць віншавальныя паштоўкі. Ці не найбольшы выбар іх на выставе-кірмашы ў будынку паштамта і ў краме «Філатэлія» (вул. Маскоўская, 16). Аднак непасрэдна ў Дзень горада ёсць сэнс завітаць і ў іншыя аддзяленні паштовай сувязі.

— У многіх сям'ях, ведаю, дзесяцігоддзі захоўваюцца старыя лісты і паштоўкі — віншаванні з Новым годам, з Першамаем, з днём народзінаў. Вельмі часта іх падпісвалі дзеці, а бабуні і дзядулі такім чынам атрымлівалі цудоўную магчымасць бачыць, як яны растуць, як вучацца. Ды і ўнукам засталася добрая памяць пра бабуню, пра дзядулю — іх словы, іх пажаданні, — гаворыць намеснік генеральнага дырэктара РУП «Белпошта» па камерцыйных пытаннях Таццяна ГВОЗДЗЕВА. — Аднак у апошні час у зносінах мы ўсё часцей карыстаемся тэлефонам ды інтэрнэтам. А гэтыя віншаванні ўжо не пакладзеш у сямейны альбом, не перачытаеш праз некалькі гадоў альбо дзесяцігоддзяў... Вось таму на прадпрыемстве і вырашаюцца павесіць адмысловую акцыю: нагадаць тым, хто забывае, што віншавань са святамі, прызнавацца ў пачуццях, нешта паведамляць можна і з дапамогай паштовак.

У рамках акцыі «З Днём горада Мінска!» супрацоўнікі пошты патлумачаць кліентам сучасныя правілы адрасавання, адкажуць на ўсе пытанні. А таму, гуляючы па святочнай сталіцы, ёсць сэнс зазірнуць не толькі на канцэртныя пляцоўкі, у парк, на выставы ды кірмашы — на пошце таксама свята! Ім можна падзяліцца з роднымі і блізкімі!

Валянціна ДОЎНАР.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» с 15 сентября 2014 года предлагает срочный банковский вклад «Сберегательный» в иностранной валюте на следующих условиях:

- ✓ размер процентной ставки по вкладу:
 - в долларах США и евро — 4,5% годовых;
 - в российских рублях — 5,5% годовых.
- ✓ срок хранения вклада 3 года;
- ✓ пополнение вклада в течение всего срока хранения;
- ✓ после первых трех месяцев хранения расходные операции в любом размере не влекут пересчета процентов по пониженной ставке;
- ✓ ежемесячная капитализация процентов.

Подробности по телефону 147, на корпоративном сайте и в отделениях «Беларусбанка»

Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь. Лицензия на осуществление банковских деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100325912.

Процентная ставка по вкладам (депозитам) может быть изменена банком в одностороннем порядке в соответствии с договорами банковских вкладов (депозитов)

ХРОНИКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Адмысловы статус Данбаса не пагража цэласнасці Украіны

Пра гэта заявіў прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка на міжнародным форуме YES у Кіеве. «Усе, хто занепакоены зместам і сутнасцю спецыяльнага закона аб асаблівым статусе часткі Луганскай і Данецкай вобласці, вы там не знойдзеце ніякай пагрозы для тэрытарыяльнай цэласнасці і незалежнасці Украіны... Перадача ўлады будзе не большай, чым у польскіх гмінах», — сказаў Парашэнка. Ён дадаў, што мясцовыя органы будучы распараджацца бюджэтам, вырашаць пытанні моўны і іншыя. «У той жа час галоўныя пытанні: міжнародная палітыка, бяспека, армія будучы ў рамках цэнтральных органаў ўлады», — сказаў Парашэнка. 10 верасня на пашыраным пасяджэнні кабінета міністраў Украіны Парашэнка заявіў, што законпраект аб часовым парадку мясцовага самакіравання ў асобных раёнах Данецкай і Луганскай абласцей будзе ўнесены ў Вярхоўную Раду ўжо на наступным тыдні.

Пад новыя санкцыі ЕС трапілі новыя кампаніі

Еўрапейскі саюз, які абяцаў, апублікаваў новыя санкцыі ў дачыненні да Расіі, якія з гэтага моманту ўступілі ў сілу. У новы санкцыйны спіс ЕС трапілі кампаніі «Раснафта», «Трансанафта», «Газпром нафта». Таксама Еўрасаюз увёў забарону на арганізацыю пазыковага фінансавання для трох найбуйнейшых абаронных канцэрнаў Расіі — «Уралвагонзавода», «Абаронпрама» і Аб'яднанай авіябудунай карпарацыі. У спіс асоб, на якіх распаўсюджваюцца санкцыі, трапілі яшчэ 24 чалавекі. Акрамя таго, паведамляецца, што ЕС спыняе аказанне паслуг для РФ па глыбаководнай разведцы радовішчаў і здабычы нафты, па здабычы нафты ў Арктыцы і распрацоўцы сланцавых радовішчаў. На думку экспертаў, прынятыя захады могуць істотна скараціць даходы расійскага бюджэту ад продажу нафты і газу, пры гэтым Расія можа застацца без найважнейшых тэхналогій.

Барселона патрабуе незалежнасці для Каталоніі

Тысячы жыхароў Барселоны выйшлі на вуліцы ў Нацыянальны дзень Каталоніі, які святкуюецца з 2012 года. Гараджане вырашылі падтрымаць рэфэрэндум аб незалежнасці гэтай аўтаномнай супольнасці ад Іспаніі, у правядзенні якой раней адмовіў іспанскі парламент. Паводле ацэнкі гарадской паліцыі, на вуліцы Барселоны выйшлі каля 1,8 мільёна чалавек, паведамляе El Mundo. Дэманстранты завулілі дзве вуліцы, утварыўшы тым самым ланцускую літару «V»: з яе ў іспанскай мове пачынаюцца словы «перамога», «воля» і «галасаванне». Многія выйшлі на вуліцы Барселоны ў майках з надпісам «Надшышо момант».

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Навукоўцы назвалі найбольш эфектыўную дыету

Людзям, якія спрабуюць скинуць вагу, часта рэкамендуецца скараціць спажыванне тлушчаў. Новае даследаванне паказала: нізкаўвугляводная дыета мае больш эфект, чым дыета з нізкай колькасцю тлушчаў. Навукоўцы з Таронта правялі аналіз 50 клінічных выпрабаванняў, у якіх удзельнічалі каля 7300 чалавек. Удзельнікам прапанавалі выабраць адну з 11 папулярных дыет, уключаючы дыеты Аткінса, Орніша, Размары Конлі, Джэні Крэй і іншыя, і прытрымлівацца яе на працягу трох месяцаў і больш. Усе дыеты дапамагалі добраахвоткам скинуць вагу. Нізкаўвугляводная дыета і дыета з нізкай колькасцю тлушчаў прыводзілі да большай страты вагі, чым астатнія. На нізкаўвугляводнай дыете людзі за 6 месяцаў скинулі каля 8,5 кілаграма. Тым, хто выбраву дыету з нізкай колькасцю тлушчаў, змалгі скинуць крыху больш за 7 кілаграмаў за год. Вага добраахвотнікаў, якія прытрымліваліся іншых дыет, знізілася прыкладна на 5,5 кілаграма.

КОРАТКА

Падпісанне дагавора аб адмене візавага рэжыму паміж Ізраілем і Беларуссю абудзецца ў Мінску 19 верасня. Падатковыя органы правядуць масавыя кантрольныя мерапрыемствы ў адносінах да суб'ектаў прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць з парушэннем устаноўленага парадку перавозу наяўных грошай. Максімальны памер ставак па крэдытах у беларускіх рублях для юрыдычных асоб Беларусі з 12 верасня склаў 34,2% гадавых. Шырокая грашовая маса ў Беларусі на 1 верасня склала Вр228,3 трлн, павялічыўшыся за жнівень на 4%, а з пачатку года — на 18%. У Беларусі канкрэтызаваў пералік работнікаў, на якіх афармляюцца і вядуцца працоўныя кніжкі. На чэмпіянаце свету па барацьбе ў Ташкенце беларуска Настасся Гучок стала бронзавым прызёрам у вагавой катэгорыі да 58 кг.

ПЕРШАДРУКАР ХХІ СТАГОДДЗЯ

КАЛІ СКАРЫНАЎСКАЯ ТЭХНАЛОГІЯ ДРУКУ — НЕ ТОЛЬКІ ЦУД, АЛЕ І АЎТЭНТЫКА

Ажыятаж вакол праекта «У пошуках страчанага» на Дні пісьменства быў прадказальны. Каля павільёна з загадкавымі механізмамі няспына тоўпіліся ахвотнікі бліжэй разгледзець тэхналогію стварэння папярэвага ліста і друку на ім біблейскай старонкі. XVI стагоддзе дыхнула сваім велічым здарыткам, ажыццеленнем Францыска Скарыны і яго памочнікаў пры дзівоснай тэамацыі стварэння друкаванай кнігі. Аўтар адноўленай скарынаўскай абарты Уладзімір ЛІХАДЗЕДАЎ — гісторык, азартны калекцыянер, нязменны патрыёт, чалавек, якому памяць дазваляе кожную паштоўку са сваёй калекцыі ведаць да дробязяў. Затое ў маёй памяці завалялася, як Уладзімір з цэлепной і трымценнем дапамагаў друкаваць старонку з Бібліі свайму бацьку і з якім натхненнем ён распавядаў пра свой праект. Спадзяюся, гэта захапленне можна будзе адчуць праз інтэрв'ю.

— Многія гады спрабую збіраць беларускую спадчыну. Па магчымасці набываю рэчы, звязаныя з гісторыяй Беларусі: цікавыя дакументы, паштоўкі, выданні, кнігі. 10 гадоў таму мая праца вылілася ў праект «У пошуках страчанага». Штодзень публікаваў у газете паштоўкі з калекцыі, і розныя аўтары, у тым ліку я сам, пісалі да іх матэрыялы. Была таксама серыя публікацый «Знічкі Айчыны», дзе апаведзі аб земляках, якія ўславілі нашу радзіму за мяжой, ілюстраваліся матэрыяламі з калекцыі. Кожная з серыі перарасла ў кнігу. Але праект «У пошуках страчанага» выйшаў за рамкі газетных старонак. За некалькі гадоў было арганізавана больш за 50 вистаў, у тым ліку міжнародных. Яны праходзілі ў Расіі, ЗША, Польшчы, Францыі, Германіі, Літве.

Памежны стан

СТОЙ! ШТО ВЯЗЕШ?

Ці магчыма выключыць ве-рагоднасць паставак тавараў, забароненых да ўвозу на тэрыторыю Расіі? Чаму цяпер можна завозіць на тэрыторыю Беларусі толькі адзін камплект колаў за год? Як вызначыць, ці будзе ваша пакупка за мяжой лічыцца таварам для асабістага карыстання? На гэтыя і іншыя актуальныя пытанні карэспандэнт «Звязды» адказаў намеснік старшын Дзяржаўнага мытнага камітэта Сяргей БАРЫСЮК.

— Як паўплываў на работу беларускіх мытнаў увод Расіі эмбарга на ўвоз шэрагу прадуктаў з Захаду?

— Як вядома, у пачатку жніўня ў адказ на санкцыі Захаду Расія абвясціла аб поўнай забароне на пастаўкі свініны, ялавічыны, мяса птушкі, рыбы, агародніны і садавіны, сыроў, а таксама малака і малочных прадуктаў, іншых катэгорый тавараў з краін Еўрасаюза, Канады, Нарвегіі, Аўстраліі і ЗША.

На мяжы нашы мытна, ветэрынарная і фітасанітарная службы кантралююць наступленне такой прадукцыі на тэрыторыю Мытнага саюза. Мы правяраем не толькі звесткі ў паперах, але выбарачна і фактычна адпаведнасць грузу заяўленаму ў документах. Мытна органы прадпрымаюць усе залежныя ад іх меры, якія перашкаджаюць транзіту такіх тавараў праз Рэспубліку Беларусь у Расійскую Федэрацыю. Пры гэтым змяненню парадку ўвозу аналагічнай прадукцыі для унутранага спажывання ў Беларусі няма. Згодна са ста-тыстыкай, калі да ўвядзення санкцый за суткі праз беларускі ўчастак мяжы Мытнага саюза ўвозілася 1300 партый тавараў, якія трапілі пад забарону, то цяпер за суткі ўвозіцца 150 партый.

— Наколькі верагодна, што нехта пачне займацца рэкэкспартам замежнай прадукцыі на тэрыторыю Расіі? Якія перашкоды ствараюць супраць гэтага?

— Пасля завяршэння мытных працэдур, звязаных з увозам тавараў з-за межы Мытнага саюза, мытныя органы не кантралююць абарачэнне гэтых тавараў як на тэрыторыі Беларусі, так і ў выпадку іх вывазу ў Расію. Выключэнне складаюць тавары, выпушчаныя з прадстаўленнем ілгот альбо абмежаваннем іх выкарыстання. Тавары,

забароненыя да перамяшчэння праз мытную мяжу Мытнага саюза, у гэце выключэнне не трапляюць.

Дарэчы, вакол гэтай тэмы ў апошні час паўстала нямяла дыскусій і пага-лосак. Вастрыня гэтага пытання, на мой погляд, нагнаеца наўмысна. Шэраг публікацый у СМІ можна расцэньваць як наўмысны шантаж беларускага бо-ку. Ніводная з беларускіх альбо расійскіх службаў не можа гарантаваць выключэнне наступлення ў Расію (як праз беларуска-расійскую мяжу, так і праз іншыя, у тым ліку расійскія ўчасткі мяжы Мытнага саюза) забароненых тавараў, што перамяшчаюцца з ужываннем падманнага схем, удзельнікамі якіх з'яўляюцца суб'екты гаспадарання Расійскай Федэрацыі.

— Як будзе арганізавана праца мытні ў далейшым у рамках Мытнага і будучага Еўразійскага саюзаў, зыходзячы з прынятых Расіяй абмежаванняў імпарту?

— Любая з дзяржаў — членаў Мытнага саюза мае права ўвядзіць абмежаванні. Магчымасць увядзення мер, якія закранаюць знешні гандаль таварамі, у аднабаковым парадку прадугледжана артыкулам 8 і 9 Пагаднення аб парадку ўвядзення і прымянення мер, якія закранаюць знешні гандаль таварамі, на адзінай мытнай тэрыторыі ў дачыненні да трэціх краін ад 9 чэрвеня 2009 года. Згодна з дакументам, бакі, якія не прымяняюць часовыя меры, прад-прымаюць неабходныя намаганні, накіраваныя на недапушчэнне ўвозу гэтых тавараў на тэрыторыю дзяржавы, якая ўжывае часовыя меры. Менавіта таму ў дачыненні да забароненых да ўвозу ў Расію тавараў, краінай прызначэння

якіх з'яўляецца Расійская Федэрацыя, службовымі асобамі мытных органаў Рэспублікі Беларусь ва ўзаемадзеянні з нашымі расійскімі калегамі ажыццяўляюцца такія меры.

— Чаму з 1 жніўня мытна працуе з новымі абмежаваннямі па ўвозе шын і алкагольных напояў?

— Новых, як вы і назвалі, абмежаванняў па сутнасці няма. Залічэнне рэчў да тавараў для асабістага карыстання ажыццяўляецца мытнымі органамі ў адпаведнасці з Пагадненнем аб парадку перамяшчэння фізічнымі асобамі тавараў для асабістага карыстання праз мытную мяжу Мытнага саюза і здзяйснення мытных аперацый, звязаных з іх выпускам, ад 18 чэрвеня 2010 года з ужываннем сістэмы кіравання рызыкамі, зыходзячы з: заявы фізічнай асобы аб таварах, што перамяшчаюцца; характараў і колькасці тавараў; частаты перасячэння фізічнай асобай мытнай мяжы і (або) перамяшчэння ёю тавараў.

У мэтах аднастайнага залічэння ўсімі мытнымі органамі рэчў да тавараў для асабістага карыстання камітэт рас-працаваў метадычныя рэкамендацыі па вызначэнні прызначэння і кошту тавараў, што перамяшчаюцца фізічнымі асобамі. Каб фізічна асобы, якія часта перасякаюць мытную мяжу, маглі зарыентавацца, ці будучы аднесены іх пакупкі да тавараў для асабістага карыстання, гэтыя метадычныя рэкамендацыі размешчаны на афіцыйным сайце Дзяржаўнага мытнага камітэта (www.customs.gov.by).

Што тычыцца ўвозу шын (колаў), то раней у якасці тавараў для асабістага карыстання дазвалялася ўвозіць у Беларусь на працягу календарнага года 1 камплект летніх і 1 камплект зімовых шын. Аднак, улічваючы, што аўтаўладальнікі мяняюць камплект зімовай і летняй «гумы», як правіла, 1 раз на 2-3 гады, адпаведна, увезення звыш патрэбы шыны нярэдка рэалізуюцца на тэрыторыі краіны. Таму змяненне крытэрыяў залічэння гэтай катэгорыі тавараў да тавараў для асабістага карыстання адбылося зусім не выпадкова. З 1 жніўня мытныя органы да тавараў для асабістага карыстання адносяць толькі 1 камплект (4 шыны, або 4 колы з шынамі, альбо 4 дыскі), якія ўзнікаюць фізічнай асобай на працягу календарнага года.

Акрамя таго, умовай залічэння названых тавараў да тавараў для аса-

бістага карыстання будзе з'яўляцца дакументальнае пацвярджэнне права ўласнасці на транспартны сродак, да якога ўвозяцца шыны (колы) або дыскі. Таксама пад увагу супрацоўнікамі мытні будзе прымацца адпаведнасць тыпа-размеру шын і колаў аўтамабіля.

З увозам алкагольных напояў і сітуацыя наступная: агульная дапушчаль-ная норма ўвозу такіх тавараў скла-дае 3 літры для асобы, якая дасягнула 18-гадовага ўзросту. Разам з тым пры-частым перамяшчэнні праз мытную мяжу такіх аб'ёмаў алкагольных напояў і піва не могуць быць аднесены да тава-раў для асабістага карыстання. Трэба сказаць, што адкрыццё крам бясплош-лінага гандлю ў аўтадарожных пунк-тах пропуску павялічыла колькасць грамадзян, для якіх увоз алкагольных напояў, набытых у такіх крамах, стаў свайго роду бізнесам.

У сувязі з гэтым змяніліся падыходы да вызначэння колькасці алкагольных напояў і піва, якія з улікам частаты пе-рамяшчэння фізічнай асобы праз мяжу могуць быць аднесены да тавараў для асабістага карыстання. Так, з 1 жніў-ня пры перамяшчэнні фізічнай асобы 1 раз на 7 дзён і часцей можна завезці ў якасці тавараў для асабістага кары-стання: не больш за 1 літр алкагольных напояў і піва — калі перасякае мяжу ў транспартным сродку; 0,5 л алкаголь-ных напояў і піва — калі перасякае мя-жу іншым спосабам (пешшу, на рова-ры). Пры перамяшчэнні фізічнай асобы

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

НАВІНЫ
ФАКТЫ
ПАЦЗЕІ
НАВІНЫ
ФАКТЫ
ПАЦЗЕІ

«Прамая лінія»
УСЁ ПРА ДАПАМОГІ
Калі вас цікавяць асаблівасці атрымання дапамогі па часовай непрацаздольнасці і дапамогі сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, то вы можаце 16 верасня з 11.00 да 12.00 задаць свае пытанні падчас прамой тэлефоннай лініі, якая пройдзе ў рэдакцыі газ-еты «Звязда». У «прамой лініі» будучы удзельніцаць першы намеснік начальніка Мінскага гарадскога ўпраўлення Фонда сацыяльнай абароны насельніцтва ЖАМЧУЖНІКАУ Уладзі-мір Міхайлавіч і начальнік аддзела сацыяльнага страхавання ШУШКЕТ Аксана Юр'еўна. Спецыялістам можна будзе задаць пытанні па тэлефоне 8-017-2871871.
Папярэдне пытанні прымаюцца па тэлефоне 8-017-2923802.

ПАСАЖЫРЫ ВЫБІРАЮЦЬ ГАРАДСКІЯ ЛІНІІ

Споўнілася тры гады з моманту адкрыцця на Бела-русіі чыгуны рэгулярнага руху цягнікоў гарад-скіх ліній. За гэты перыяд яны перавезлі больш за 5,6 мільёна пасажыраў.

Новы фармат пасажырскіх перавозак пачынаўся з ад-крыцця рэгулярнага руху электрацягнікоў гарадскіх ліній па маршруце Мінск-Пасажырскі — Ждановічы — Беларусь (Заслаўе). У далейшым цягнікі гарадскіх ліній звязалі сталіцу з шасцю аднымі гарадамі-спадарожнікамі — Рудзэнскам.

— Пра тое, што новы від перавозак заняў сваю нішу на транспартным рынку, сведчыць устойлівая тэндэнцыя росту папулярнасці цягнікоў гарадскіх ліній, — паведамілі ў прэс-службе Беларускай чыгункі. — Так, у студзені-жніўні гэтага года імі перавезена больш за 1,6 мільёна пасажыраў, што на 27,5 працента перавысіла ўзровень аналагічнага перы-яду мінулага года.

Увод цягнікоў гарадскіх ліній стаў першым этапам укара-нення на Беларускай чыгунцы новага фармату пасажырскіх перавозак і быў абумоўлены інтэнсіўным развіццём Мінска, прылеглых да яго тэрыторый і гарадоў-спадарожнікаў, бу-даўніцтвам спартыўных аб'ектаў сусветнага ўзроўню. Зараз у гарадскіх зносінах перавозку пасажыраў забяспечваюць шэсць адзінак сучаснага рухомага саставу швейцарскай вытворчасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ДРУГАЯ КНОПКА» ПАВІСІЦЬ ФІНАНСАВУЮ ДАСВЕДЧАНАСЦЬ

Героям забяўляльнага рэаліці-шоу «Капейка ў ка-пейку», якое стартуе ў новым сезоне на тэлеканале «Беларусь 2», пад ліпнымі вокан тэлекамеры трэба будзе расплаціцца карткай на дакладна вызначаную суму. Напрыклад, адзін мільён дзевяцьсот дзевяно-ста дзевяць тысяч рублёў.

«Гэта толькі здаецца, што чужыя грошы траціць лёгка, — зазначае вядучы праграмы Ілья Конанаў, — насамрэч у нас дзейнічае шэраг абавязковых умоў, якія ускладняюць бяз-думную трату: заплаціць карткай неабходна будзе за пэўны час, у пэўным месцы (у межах аднаго гандлёвага цэнтра) і толькі на абзначаную суму, ні капейкай больш ці менш». Як разлічваюць стваральнікі праграмы, з дапамогай рэалі-ці-шоу «Капейка ў капейку» глядачы не толькі навуацца больш адказна разлічваць уласныя выдаткі, але і пачнуць лепш разбірацца ў асаблівасцях розных гандлёвых сетак (зніжкі, акцыі і г.д.) і больш давяраць айчынным вытворцам тавараў. Дарэчы, плануецца, што сярод герояў праекта бу-дуць і вядомыя медыяперсоны.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ГОНШЧЫКІ ПАКАЗАЛІ КЛАС

У Віцебску адбылося свята аўтаспорту рэспублікан-скага ўзроўню. У абласным цэнтры правялі рэспублі-канскую акцыю «Спартсмены за бяспеку дарожнага руху 2014». За перамогу на віцебскім праспекце Пе-рамогі змагаліся гоншчыкі.

У рамках акцыі адбыўся трэці этап розыгрышу Кубка ADT.BY на хуткасных маневураванні. Для тых, хто назіраў за відэовішчам, былі арганізаваны розныя конкурсы. Сярод іх і жартоўны забег у «п'яных аку-лярах». Пераможцы атрымалі прызы.

Што тычыцца прызёраў сярод асаў ваджэння, то «золата» дасталася прадстаўніку Мінска, а «серабро» і «бронза» — віцебскім гоншчыкам. Спартыўнае мерапрыемства нейкім чынам нагадала знакамітую «Формулу-1»: па маштабнасці, аўто мянялі колі (праўда, падчас тэхнічнага перапынку, — Аўт.). Былі і шампанскае для пераможцаў, прыгажуні з групы падтрымкі...

Наступныя этапы захапляльных спаборніцтваў адбудуцца ў Гродне (14 верасня), Брэсце (20 верасня) і 12 кастрычні-ка — у сталіцы Беларусі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ХОНДА» ЗАСТАЛАСЯ БЕЗ КІРОЎЦЫ...

Быўное дарожна-транспартнае здарэнне — з удзелам двух легкавіч, грузавіка і матацыкла — адбылося ўдзень у сталіцы на вуліцы Радзільнай...

У выніку спатрэбілася дапамога выратавальнікаў па дэ-блакаванні кіроўцы матацыкла, які аказаўся пад адным з легкавіч аўтамабіляў, а таксама пасажыра легкавіка, які быў заціснуты пасля сутыкнення з паўпрычэпам грузавіка «МАЗ», што стаяў на ўзбोўчэнне. 55-гадовая жанчына атры-мала траўмы рознай ступені цяжкасці. На жаль, кіроўца матацыкла «Хонда», хлопец 1990 года нараджэння, загінуў, паведамілі ў Мінскім гарадскім упраўленні МНС. Абставіны аварыі высвятляе Дзяржаўтаінспекцыя.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Па цутках і аўтарытэце

ЯЙКІ НЕ ЧАПАЛІ

Міністэрства эканомікі абв'ярае інфармацыю, якая з'яві-лася ў шэрагу СМІ, пра тое, што ў Беларусі нібыта адменены гранічныя максімальныя гандлёвыя надбаўкі на мяса, яйкі і хлеб.

На Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале апублікавана пастанова Мініэканомікі ад 25 жніўня 2014 года №59. Шэраг СМІ распаўсюдзіў перакладную інтэрпрэтацыю гэтага дакумента: нібыта пастанова адмяняе гранічныя максімальныя гандлёвыя надбаўкі на хлеб, мяса і курныя яйкі. «Гэтае сцвярджэнне не адпавядае рэчаіснасці. Насамрэч гаворка не ідзе пра адмену гранічных мак-сімальных гандлёвых надбавак да адпуксных цэн на гэтыя прадук-ты», — заяўляюць у Мініэканомікі.

Новая пастанова №59 уносіць змены ў пастанову Мініэканомікі ад 26 красавіка 2012 года №35. У прыватнасці, з трэцяга абзаца часткі другой пункта 1 Інструкцыі аб устаўленні і прымяненні цэн на асобныя сацыяльна значныя харчовыя тавары (у якім гаворыцца пра ўжыванне гранічных максімальных гандлёвых надбавак) выключаны наступныя пазіцыі: хлеб прастай рэцэптуры, мяса і курныя яйкі. «Але справа ў тым, што гэтая інструкцыя вызначае механізм рэгулявання цэн для тых тавараў, у дачыненні да якіх рэгулюецца і гранічная максімальная адпуксная цена, і гранічная максімальная гандлёвая надбаўка. Раней хлеб, мяса і курныя яйкі былі выключаны з пераліку тавараў, на якія вызначаецца гранічная максімальная адпуксная цена. Таму гэтая інструкцыя на пазначаныя віды тавараў не распаўсюджваецца, у сувязі з чым іх назвы і былі выключаныя з яе. Гэтае выключэнне носіць тэхнічны характар», — патлумачылі ў прэс-службе Мініэканомікі.

У той жа час пастанова Міністэрства эканомікі ад 14 снежня 2011 года №200, якая вызначае гранічныя максімальныя гандлёвыя надбаўкі, у тым ліку на мяса, яйкі і хлеб, застаецца ў сіле.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

Бяспека Зямлі

СВЕТ БЕЗ ЯДЗЕРНАЙ ЗБРОІ

Устаць на шлях адмовы ад ядзернай зброі заклікаў усе краіны — члены Арганізацыі Аб'яднаных Нацый Яўген ЛАЗА-РАЎ, намеснік пастаяннага прадстаўніка Рэспублікі Беларусь пры ААН, падчас пасяджэння Генеральнай Асамблеі ААН у Нью-Ёрку.

Пасяджэнне праводзілася з нагоды святкавання Міжнароднага дня супраць ядзерных выпрабаванняў, яго агульная тэма — «Шлях да нуля».

Як паведамляе прэс-служба МЗС, падчас свайго выступлення беларускі дыпламат падкрэсліў: калі гаворка ідзе пра ўсё, што тычыцца ядзернай зброі, гэта павінен быць шлях да «усеабдымна-га і незваротнага» нуля ў гісторыі чалавецтва. Па яго словах, не павінна быць ніякіх навуковых даследаванняў у галіне ядзернай зброі, ніякіх ядзерных выпрабаванняў і, урэшце, ніякай ядзернай зброі на нашай планеце.

Яўген Лазарэў падкрэсліў, што наша краіна ўжо больш за два дзесяцігоддзі назад стала на гэты шлях. У ліпені 1993 года Беларусь далучылася да Дагавора аб нераспаўсюджванні ядзернай зброі. Дзяр-жава першая з усіх краін былога Саветаўскага Саюза добраахвотна і без усялякіх умоў адмовілася ад валодання апэратыўнай ядзернай зброй, якая было размешчана на яе тэрыторыі. У сярэдзіне 1990-х гадоў Беларусь першая прапанавала стварыць у Цэнтральнай і Ус-ходняй Еўропе зону, свабодную ад ядзернай зброі.

У сваім выступленні прадстаўнік беларускага МЗС заявіў, што Беларусь на працягу дзесяцігоддзяў адстойвае на пляцоўцы ААН ідэю аб забароне распаўсюду і вытворчасці новых відаў зброі ма-савага знішчэння. Яўген Лазарэў таксама паведаміў, што Беларусь прапануе на разгляд 69-й сесіі Генеральнай ААН праект рэзалюцыі «Забарона рас-працоўкі і вытворчасці новых відаў зброі масавага знішчэння і новых сістэм такой зброі: справаздача канферэнцыі па разбарачэнні».

Надзея ЮШКЕВІЧ

3 нагоды

ГОНАР БЫЦЬ ТАНКІСТАМ

Гісторыя свята вядзе свой пачатак ажно з 1946 года. Такім чынам было вырашана падкрэсліць заслугі механізаваных і браньтанкавых войскаў у Вялікай Айчыннай вайне, а таксама танкабудуўнікоў краіны, якія забеспечвалі узброеныя сілы браньтэхнікай. У мнугім дзякуючы танкавым войскам наступальная аперацыя «Баграціён» мела такі поспех. Сённяшнія танкісты — магучыя ваенны патэнцыял беларускіх Узброеных Сіл, а сучасныя танкавыя войскі — здаецца, ці не галоўны ударная сіла сухапутных войскаў нашай краіны.

Напэўна, таму і сёння гэтая прафесія карыстаецца вялікай папулярнасцю ва ўча-рашніх выпускнікоў школ і сярэдніх-спецы-яльных устаноў. У пагоні за мараю асядлаць «железнага каня» юнакі становяцца выдат-нымі афіцэрамі. Яшчэ са студэнцкай лаўкі яны добра ўсведамляюць важнасць гэтай прафесіі. У гэтым далялося перакананца падчас наведвання ваенна-тэхнічнага фа-культэта Беларускага нацыянальнага тэх-нічнага ўніверсітэта.

Як прызнаўся старшы выкладчык пад-палкоўнік Сяргей ЮРКО, сёлета ахвотных вучыцца на кафедры «Браньтанкавае ўзбра-енне і тэхніка» было больш, чым звычайна. З чым гэта звязана, пакуль скажаць цяжка. А хаця б і з тым, што гэта адзіная ўстанова ў краіне, дзе рыхтуюць спецыялістаў па экс-плуатацыі і рамоне танкаў і бронемашын. Акрамя таго, яшчэ вучацца курсантаў кіра-ваць імі. Адным словам, адсюль выходзяць спецыялісты «два ў адным».

— Танкіст — абсалютна мужчынская прафесія. А спецыяльнасць, якую атрымлі-ваюць на нашай кафедры, паддымае на ступ-еньку вышэй маладога чалавека як у свай вачах, так і ў вачах аднагодкаў, — упэўнены Сяргей Юрко.

Стаць танкістам афіцэр вырашыў па прыкладзе брата, паступіўшы ў Харкаўскае гвардзейскае вышэйшае танкавае каманд-

Асноўны прыныц у падрыхтоўцы афіцэра — самастойная праца. Ніводзін выкладчык не зможа выхаваць годнага вайскоўца, пакуль той не будзе спасцігаць веды сам».

нае вучылішча. Лічыць, што сённяшняму пакаленню нашмат лягчэй засвоіць пра-фесію. «І ўсё дзякуючы сучасным тэхна-логіям, — мяркуе ён. — Для нас, колішніх курсантаў, графапраектар тады быў ней-кім звышабсталяваннем, калі пэўную схему можна было ўбачыць на экране. Цяпер маг-чымасць настолькі вялікая, што ўжо можна нешта змадэляваць, папрацаваць на сваім персанальным камп'ютары, які ёсць амаль у кожнага курсанта. Усё гэта толькі на кар-ысць: скарачаецца час на падрыхтоўку да заняткаў, перад вачамі — сістэматызаваны матэрыял, а не стос кніг, дзе яго трэба яшчэ знайсці. Хоць і кнігу ніхто не адмяняў. Тым больш што асноўны прыныц у падрыхтоў-цы афіцэра — самастойная праца. Нівод-зін выкладчык не зможа выхаваць годнага вайскоўца, пакуль той не будзе спасцігаць веды сам».

Вядома, сапраўдным танкістам без прак-тыкі не станеш. Вось і судносіны паміж

У нядзелю ў нашай краіне адзначаюць Дзень танкіста

тэорый і практыкай у навучанні роўня — 50 на 50. Так было заўсёды. Толькі раней маштаб стажыроўкі быў больш сур'ёзны — амаль уся тэрыторыя СССР. Сённяшнія курсанты стажыруюцца на палігонах бела-рускіх вайсковых часцей. Некаторым нават ішчасціць пабыць на баявых вучэннях, у тым ліку і за межамі краіны. Праўда, перш чым трапіць у рэальныя абставіны, на пра-цягу доўгага часу курсанты вучацца кіра-ваць танкам на тэрыторыі свайго Alma mater. Палігона, вядома, на тэрыторыі БНТУ не існуе. Ды і навошта, калі ёсць спецыяльныя трэнажоры?

— Калі курсанты вяртаюцца са стажы-ровак, то кажуць, што танк нават лягчэй вадзіць, чым займацца на трэнажоры, — расказвае майстар вытворчага навування палкоўнік запаса Генадзь ВАРАБ'ЕЎ. — Ці сказалі б яны так, калі адразу селі б на танк? Не. Трэнажор памылак не даруе. Дапусціў промах — далей на трэнажоры не паедзеш. Вось і займаюцца да таго часу, пакуль не навуацца ідэальна валодаць машынай у любых умовах надвор'я і з улікам рознай мясцовасці. Мы ў свой час вучыліся толькі ў баявых абставінах.

Вядома, трэнажоры гэта адно, а вось сапраўдны танк... І ён ёсць на базе устано-вы. Пракаціцца, вядома, на ім ніхто не да-зволіць, а вось паглядзець, як ён зроблены знешне і ўнутры, курсанты могуць, завітаў-шы ў гараж-аўдыторыю. Там «гаспадарцаў» вучэбна-баявы танк Т-72Б баявая машына пяхоты. Залазь у сярэдзіну — і глядзі, вывучай, запамінай...

Для курсанта Арцёма КАЛЮТЫ гэта адно з любімых месцаў ва ўніверсітэце. Тут ён можа бываць гадзінамі. Танкі юнака ва-бяць яшчэ з дзяцінства. Праз чыгуначную станцыю ў Наваельні, адкуль ён родам, часта перавозілі гэтых «железных коней». Глядзец на іх ён мог гадзінамі, толькі вось праз некалькі хвілін гэтае відэовішча знікала. Вось і вырашыў быць бліжэй да таго, што падабаецца.

Сёння юнак ужо на 3 курсе. Яшчэ ніколі не пашкадаваў, што выбраў вадзіць гэтую прафесію. Вучыцца Арцём выдат-на, таму і заслугувае зваўнічны амаль на кожныя выхадныя. Толькі магчымасць з'ездзіць чарговы раз дадому выкарыстоў-вае не заўсёды, бо актыўна ўдзельнічае ў культурным жыцці факультэта. Пра пэў-ныя заслугі нагадаюць медалі на грудзях: адзін уручылі на 80-годдзе факультэта, другі атрымаў за ўдзел на сёлётным пара-дзе войскаў Мінскага гарнізона. Дарэчы, у парадным разліку Арцём праходзіў ужо два гады запар.

...Дарэчы, учора адбыліся ўрачысты ме-рапрыемствы, прысвечаныя Дню танкіста. Сімвалічна, што сёння ў Клецьку падчас афі-цыйнага цырымоні адкрыцця помніку танку ІС-3. Са святам, танкісты!

Вераніка КАНОТА

НЕЛЕТАПІСНАЯ СТАЛІЦА

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)
— Адна з іх — феадальная раздробленасць, калі знешняя небяспека для князёў згасла і яны пачалі ваяваць паміж сабой, — распавядае Эдуард Міхайлавіч. — За чаго пачаліся гэтыя міжусобіцы? Скажае брат брату: «Гэта маё, а гэта твая маё».

Таму Усяслаў прымае рашэнне — пабудаваць на паўднёвай мяжы княства добра умацаваную крэпасць. Месца выбірае стратэгічна зручнае — каля упадзення Менкі ў Свіслач. Дзе ж тая Менка, спытаеце вы? Знікла, згубілася ў забалочанай частцы горада. Аднак паспела і назву горада даць, і спрэчкі накінт месца ўзнікнення Мінска распасціць.

— Пра тое, што рэчка усё ж была, сведчаць усходняя звесткі, — тлумачыць навуковец. — Па-першае, канфігурацыя пабудаванага замчышча. У бок ад Свіслачы ідуць абсалютна роўныя лініі. Значыць, штосьці перашкаджала надаць абрысам замка іншую форму. Што менавіта? Вядома, гара. Горад мог разрастацца толькі на поўдзень ад яе. Таму набыў такую паўкруглую форму ў бок цяперашняй вуліцы Няміжы. Па-другое, старажытныя акты сведчаць, што раён, які знаходзіўся напачатку ад гэтых мясцін, называўся Верхмень. Населеныя пункты з такімі назвамі ёсць па ўсёй Беларусі. І паўсюль там працякае рака Мень або Менка.

Сакрэт непрыступнасці

На загад князя на будаўніцтва крэпасці збіралася насельніцтва навакольных вёсак. Так-так, менавіта крэпасці, а не феадальнай сядзібы або замка. Старажытны Менск не падобны да паселішча, якое б належала аднаму чалавеку. Перш за ўсё, з-за памеру. Яго тэрыторыя — 3,3 га. Цяжка ўявіць, колькі лю-

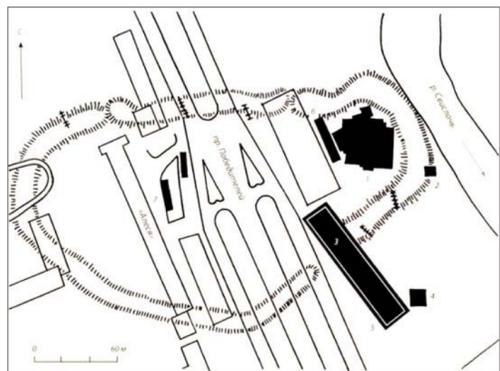
дзеі і высылкаў спатрэбілася толькі на ўзвядзенне вала, які замыкаў унутраную прастору! Вядома, пачалі з умацавання, без якога не абыходзіцца ніводзін старажытны горад. Вялізны вал цягнуўся на 1 км у даўжыню. Яго вышыня — 5 метраў, шырыня — 20. Вось і паспрабуюць здагадацца, як людзі, што не мелі магутных будаўнічых прыстававанняў і капальных прылад, насыпалі такі вал. Рыдлёўкамі, мяхамі або кошыкамі? Колькі зямлі спатрэбілася? А дрэў? На трасу вала клялі вялікія бярвенні. Пасля засыпалі іх і зверху зноў клялі лес. Так рабілі ад пяці да васьмі разоў.

— Калі я аналізую гэтыя бярвенні, то высветліў, што лес высякаўся на працягу 4 гадоў. Па сутнасці, узвядзенне вала скончылася да 1067 года. А пачалося яшчэ ў 1063-м, — тлумачыць Эдуард Міхайлавіч.

Калі 70 тысяч дрэў пайшло на гарадское умацаванне і крапасную сцяну. Займалася гэтым невымерна цяжкім будаўніцтвам паднявольнае насельніцтва з навакольных вёсак. Так, Менск нарадзіўся не на зусім пустым месцы. Непадальк былі вёскі, рэшткі якіх сустракаюцца і цяпер. Напрыклад, на тэрыторыі сучаснага Верхняга горада знойдзены сляды такіх паселішчаў.

Пройдзем па Вялікай, збочым на Замкавую

У крэпасці існаваў толькі адзін заезд. Суцэльнае колыца, і толькі з паўднёвага боку, непадалёк ад сучаснага выходу са станцыі метро Няміжы, была Менская брама. Ад яе ў глыб горада вяла драўляная маставая. Дарэчы, за ўсю гісторыю Менска яе насцілілі 20 разоў. Далей пачыналася галоўная вуліца горада — Вялікая. Паабалал стаялі акуратныя арыянальныя сядзібы. На працягу стагоддзяў яны не ведалі прасторавых змя-

План старажытнага горада на сучасным рэльефе.

ненняў: пабудовы аднаўляліся выключна ў межах першапачатковага варыянта. (Пабудаваныя на такі ўзор дамы можна было сустрэць у беларускіх вёсках аж да XIX стагоддзя.) Наша ўяўная экскурсія прыводзіць да адметнага ўваходу ў дом. Дзверы зроблены з выразных планак, з'яднаных без цвікоў, па-майстарску вытанчана. Варта адзначыць: вышыня дзвярэй прыкладна 160 см. Каб зайсці ў памяшканне, трэба абавязкова нахіліцца.

Паўсюль ляжаць абрэзкі скуры, прылады для яе апрацоўкі. Мабыць, тут жыўе шафеві. Хаця не. Паглядаюць: усюдзійны майстарні падлога выслана бірсотай, быццам паперай. Вядома, яна належыць ювеліру, якому зручна шукаць на такім насьці лёгкія дрэвіны, што могуць лёгка згубіцца падчас працы! Ды і некалькі адлітых спражак і маленькіх каменных формачак пацвярджаюць гэта. Аднак тут жа на вочы трапляюцца багатыя ўпрыгожванні, боты са шпонамі. А шпору — прыналежнасць выключна феадала. Правільна, сядзіба са шматлікімі пабудовамі належыць аднаму з мінскіх феадалаў...

Вуліца Замкая цягнулася з усходу на захад. З поўначы яе перасякала Падзамкавая, з поўдня — Завальная. Разам з Вялікай яны складалі асноўнае гарадское скрыжаванне, ад якога ў далейшым пашыраўся горад. Аднак на працягу двух стагоддзяў горад заставаўся выключна ваеннай крэпасцю і не выходзіў за яе межы. Толькі прыкладна ў XV—XVI стагоддзях, калі Мінск «аброс» гандлёвым і рамесніцкім пасадам, цэнтр горада перанеслі наверх, на месца сучаснай плошчы Свабоды.

Схаванае ў глыбіні

У той частцы замчышча, якая прымыкае да ракі Свіслач, была царква. Ні ў якіх пісьмовых кры-

ніцах яна не згадваецца — яе знайшлі археолагі ў самых ранніх сляхах горада.
— Дзіўная рэч: будаўніцтва царквы вялі паралельна з узвядзеннем вала. Аднак не так, як па ўсёй Русі. Па візантыйскай традыцыі для рэлігійных збудаванняў выкарыстоўвалі шыбракую гліністую цаглу. Мінскую царкву будуць з дзікага камяно, ніжнюю частку храма аздабляюць выразанымі з вапняку блокамі. Дарэчы, такі вапняк ёсць толькі за 200 кіламетраў ад Мінска, пад Оршай. Няўжо будаўнічы матэрыял прывозілі ажно адтуль?..
Царкву так і не паспелі будаваць. Ці то бітва на Нямізе і разбурэнне Мінска сталі таму перашкодай, ці то...

— Магло здарыцца, што з'ехалі архітэктары альбо памерлі, ці проста кінуты гэтую задумку. Потым фундамент пачатай будоўлі прыстасавалі пад могілкі. Падчас раскопак я знайшоў там 22 драўляныя труны, — тлумачыць Эдуард Загарульскі.

Вакол царквы, якую сёння выключна археолагі, марудна, але ўпэўнена разрастаўся горад. Узнік ён як ваенная крэпасць: пра гэта сведчаць прадметы ваеннага побыту, знойдзеныя ў самых ранніх сляхах горада. Паступова, як жыўе здаровы арганізм, Мінск рос і развіваўся.

— Па іроніі лёсу, чым больш мы ведаем, тым больш спрэчак і пытанняў узнікае, — гаворыць прафесар Загарульскі. На працягу 40 гадоў ён займаўся археалагічнымі раскопкамі, аднак такога арыянальнага і непаўторнага аб'екта, як Мінск, нідзе не сустракаў. Эдуард Міхайлавіч дагэтуль з прывіджаннем успамінае аб тых часах, калі яму давялося кіраваць раскопкамі старажытнага замчышча і пашасціла дакрануцца да гісторыі, якая ўяўляе каштоўнасць не толькі для беларускай, але і усветнай археалогіі.

Любоў КАСПЯРОВІЧ.

Шляхамі веры і духоўнасці

Званы клічуць нас

Міжнародная навукова-творчая экспедыцыя «Дарога да святыхняў» з Дабрадзячым агнём ад Гроба Гасподняга стала сімвалам пераемнасці пакаленняў, шанаваннем традыцый, якія дазваляюць берагчы і прымянаць усё добрае і каштоўнае, назапашанае пакаленнямі дзеля будучыні нашых дзяцей і ўнукаў.

У сталавіцкай царкве ўдзельнікі экспедыцыі разам з мясцовымі жыхарамі прысутнічалі пры асвячэнні званой і накупальных крыжоў. Пасля адравадзенага набажэнства кожны меў магчымасць падысці да змайстраванай пасярод старажытнага храма драўлянай брамы і дакрануцца, папрасіць адгукнуцца шматпудовыя званы. Напэўна, для большага цікавасці магчымасць з'явілася ўпершыню — шосьці рознаважлівых званой уаручыста спявалі, нібы перадавалі настроя жожнага.

Каго клічуць званы? Адказ на гэта пытанне складваецца з убачанага падчас шматдзённай экспедыцыі.

Вось прыклад. Старажытны горад Ліда сустрэў нас па-святчонаму, у вялікім натоўпе, што вітаў экспедыцыю, было шмат моладзі. Калі пачаўся супольны хрэсны ход, то маладыя гараджане сярод першых панеслі праз горад харугвы, вялікія абразы. Праваслаўныя традыцыі маюць тут глыбокія карані. Першая царква была пабудавана ў лідскім замку на пачатку XIV стагоддзя. Малады краязнаўца Алесь Хітрун паказаў нам гэты адноўлены замак, шмат раскажаў пра гісторыю свайго краю.

Хрэсны ход каля Лідскага замка.

Не толькі ў буйных гарадах шчасціла нам сустрэцца з зацікаўленых, дасведчаных суразмоўцаў, якія шчыруюць на ніве духоўнай асветы і выхавання. У Радашковіцкай школе-інтэрнаце для дзяцей-сірот і тых, што засталіся без бацькоўскай апёкі, мы пазнаёмліліся з дырэктарам — лаўрэатам прэміі «За духоўнае адраджэнне» Ігарам Дзятлоўскім. Педагагі і выхавальнікі заклікалі тут стварыць для дзяцей тых ж умов развіцця, якія звычайна дае сям'я. Таму, па спрадвечным законе сям'і, новае пакаленне вы-

хоўваецца тут ва ўсведамленні ролі папярэднікаў. Варта зайсці ў школьны музей, які прысвечаны воінам-авіятарам часоў Вялікай Айчыннай вайны. На гэтай зямлі ў 1941 годзе здзейсніў свой подвиг экипаж капітана М. Гастэлы. Плённая пошукавая і навукова-даследчая работа вучняў дала магчымасць пашырыць экспазіцыю музея і паказаць мноства падобных прыкладаў героізму абаронцаў нашай незалежнасці. Унікальнаму школьнаму музею прысвоена званне народнага і ад імя Нацыянальнага камітэта

грамадскіх узнагарод Расійскай Федэрацыі ўручаны ордэн Святога князя Аляксандра Неўскага.
Прыгадава словы найстарэйшага ўдзельніка экспедыцыі — доктара гістарычных навук, прафесара Пятра Лысенкі, з якімі ён звярнуўся да юных жыхароў Ліды: «Вывучайце багатую гісторыю свайго краю, гэта пашырыць вашы веды і ўзмацніць пераканаванасць у каштоўнасцях нашай вялікай спадчыны».

Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара

Доктар гістарычных навук, прафесар Пётр Лысенка падчас сустрэчы з дзецьмі.

Расці ў шчасці! (Здымак зроблены пры наведванні Ждановіцкага дашкольнага дзіцячага дома).

Раскопкі замчышча 1957 — 1961 гг.

Першадрукар ХХІ стагоддзя

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Акрамя гэтага, мяне двойчы запрашалі ў Бібліятэку Кангрэса з ЗША, дзе прэзентаваў сваю кнігу, прысвечаную Тадэвушу Касцюшку, і ўвёс праект «У пошуках страчанага». З майго дапамогай было адноўлена два помнікі. Адзін з іх прысвечаны праваслаўнаму пасломшчыку Фёдару Юзэфавічу, які загінуў ад рук паўстанцаў у 1863 годзе, у вёсцы Вялікая Гаць. Звесткі аб другім помніку я знайшоў на фотаздымку з подпісам нахштальт «Помнік загінулым воінам арміі Напалеона», ён знаходзіўся на трасе Вілейка — Маладзечна. Пра гэты помнік не ведалі ні ў Францыі, ні ў Польшчы, ні ў Расіі, але нешта я усё ж адшукаў. Адноўлены помнік мы прывясцілі ўсім, хто загінуў у вайне 1812 года. Плануем на гэтым месцы зрабіць алею трох аячынных воінаў.

— Такое адчуванне, што вы працуеце толькі з тымі тэмамі, якія менш за ўсё раскрытыя.

— Я займаюся цёмнымі плямамі беларускай гісторыі і ўвёс чач адчувае азарт. Мне хочацца паказаць тое, чаго беларусы яшчэ не ведаюць.

— Колькі паштовак налічвае ваша калекцыя?

— Больш за 30 тысяч. Гэтыя паштоўкі тыячэцца толькі гісторыі Беларусі. Ёсць спаксава зяніцца старажытнай гісторыі, але я люблю усё рабіць грунтоўна і разуменне, што для гэтага трэба шмат працы, на якую пакуль не хапае часу.

— Пра што пісалі на адваротным баку паштовак?

— Практычна на ўсіх сваіх выставах я раблю некалькі стэндаў, дзе выстаўляю паштоўкі зваротным бокам. Самая цікавая ў тым, што нічога не змянялася: раней таксама пісалі пра надвор'е, кошы. Хлопец, напрыклад, скардзіўся на маю, якія грошы не дасылала; адзін яўры пытаўся ў другога, як сыну пабегнуць арміі.

— Колькі паштовак з вашай калекцыі ўжо атрымалася паказаць публіцы?

— Я выдаў 16 кніг, 14 з якіх у межах праекта «У пошуках страчанага». У кнігах і газетных публікацыях я паказаў каля 10 тысяч паштовак. Мяне пытаюцца, чаму я не выстаўляю іх у інтэрнэт. А мне інтэрнэт уяўляецца сметнікам — гэта занадта проста, я люблю паказваць нашы спадчыны ў кнігах, якія трэба браць і вывучаць.

— А як фарміруецца тэматыка вашых кніг? Напрыклад, «Беларусь праз аб'ектыў нямецкага салдата 1915—1918 гг.», «Дзяржаўны банк Расійскай імперыі на паштоўках канца XIX-пачатку XX стагоддзя»...

— Тэматыка кніг нараджаецца з майго калекцыі. Дзіўна, але выявы нашых тэрыторый часоў Першай усветнай вайны на фота захаваліся ў асноўным дзякуючы дапытлівасці нямецкіх салдат. Асабліва ім былі цікавыя маленькія вёскі і мястэчкі, здымкі сцяган. Дзімкаў, зробленых салдатамі царскай арміі, мала. Дарэчы, асноўныя паштоўкі паказваюць у асноўным буйныя гарады. А немцы наша тэрыторыя асветлена фантастычна. Ёсць, напрыклад, фота з канём, які на дарозе пасярод вёскі па горла заграў за яме.

— А калі паўстала ідэя ўзнавіць Біблію Скарыны?

— Даўно. Я родам з Полацка, таму мне хацелася прайсці той шлях, які праішоў Скарына. Я таксама ездзіў вывучаць друкаваную справу ў Еўропу. Станок, які мне ўдалося ўзнавіць, мае некалькі аналагаў — у Лейпцыгу, Майнцы, Базэлі, Беластоку. Таму мой праект і выклікаў цікавасць: на яго прэзентацыю спецыяльна прыязджалі госці з Германіі, Польшчы, Расіі і нават

з ЗША. Вядома, я зрабіў не дакладную копію, ніхто на 100 працэнтаў не ведае, які выглядзяў станок у XVI стагоддзі. Ужо тады было каля ста друкарняў па ўсёй Еўропе, я ўпэўнены, станкі ў іх былі розныя, толькі прынцып адзін.

— Друкаванне Бібліі на адноўленым станку — гэта жаданне зрабіць нешта першым?

— Было жаданне прайсці скарынаўскім шляхам. Ужо калі я пачаў гэтым займацца, зразумеў, што «ад і да», ад паперы да друку на адноўленым станку, яшчэ ніхто кніг не ствараў. Сёння кнігу можна хутка надрукаваць на прынтары. Модна стала рабіць факсімільныя, рэпрэнтныя выданні. Гэта патрэбная справа, але ў гэтым няма нічога складанага. Для ажыццяўлення ж майго праекта спатрэбіліся гады.

Фотавіда

— Нацыянальная бібліятэка выдала факсімільныя Тураўскае Евангелле і Біблію Францыска Скарыны...

— Бібліятэка зрабіла добрую справу, але параўноўваць нашы праекты некарэктна. Кніга па тэхналогіі, якой карыстаўся Францыск Скарына, зроблена ўпершыню ў свеце. Яе нельга ставіць побач з рэпрэнтнымі або

факсімільнымі выданнямі. Гэта несупастаўна па ўзроўні праекты. Нават наменскі старшыня ўрада краіны Анатоль Афанасевіч Тозік пасля таго, як паспрабаваў зрабіць друкаваную старонку на майм станку, сказаў у інтэрв'ю: «Комсомольскай правде в Беларуси»: «Тут яшчэ раз можна перакачаць: якая каласальная праца — надрукаваць кнігу. А Францыск Скарына ж выдаваў кнігі вялікімі тыражамі. Гэта ж не тое, што сёння электронны набор: ты аддаў — і праз дзве сутак кніга. Напэўна, гэта дазваляе яшчэ больш глыбока і аб'ектыўна ацаніць тую каласальную працу і тую вялікую ролю, якую адыграў Францыск Скарына ў нашай культуры».

— А дзе вы ўзялі літаратурную аснову?

— Я купіў электронную копію Бібліі Скарыны. Для праекта мы ўзялі першую кнігу «Быццё». Хоць дзіўна: Скарына пачаў друкаваць у 1517 годзе, а кніга «Быццё» датавана 1519 годам. Можна толькі меркаваць, чаму ён яе не выдаваў першай, хоць магчыма, што закралася памылка.

— Чаму вы адмовіліся ад скураной вокладкі?

— Цяпер і ў Беларусі, і ва ўсім свеце іх робяць. Але ў той час было іншае дубленне, іншыя інгрэдыенты, іншы тэхналагічны працэс, спецыялісты па ручным вырабе. Вокладка XVI стагоддзя практычна не захавалася, таму і ўзнаўляць іх не варта. Мы зрабілі добрыя папярковы пераліты. Я папрасіў мастака Барыса Цітовіча, каб ён распісаў тры асобнікі і кніга літаральна ажыла.

— Што яшчэ будзе друкавацца на вашым станку?

— Я мару ўзнавіць першую кнігу на славянскай мове — «Актоіх», створаную Швайпольтам Фіэлема. Яна захавалася толькі ў сямі асобніках у Расіі. Я ўжо набыў яе копію. Ёсць планы на стварэнне Заблудуўскага Евангелія Івана Фёдарова. Мару ўзнавіць хаця б па адной кнізе, створаных у беларускіх друкарнях XVI-XVII стагоддзяў, напрыклад, у Нясвіжскай, Брэсцкай...

Я хачу стварыць музей друку, а ў гэтай справе не абдысць без дапамогі сур'езнага мецэната і дзяржавы.

— На Дні пісьменства былі прадстаўлены асобнікі агітпакета «Раздаём фашысцкую гадзіну!».

— Тэма яшчэ з перыядыкі ёсць у вашай калекцыі?

— Многае, чаго няма нават у Нацыянальнай бібліятэцы. Шмат літаратуры і газет на беларускай мове, якія выдаваліся «пад Польшчай». Напрыклад, 10 асобнікаў выдання «Авадзень». Калі нешта трапляецца, бяру.

— Як гісторык, скажыце, чым з беларускай гісторыі нам варта ганарыцца?

— Сваёй спадчынай. Беларусы заўсёды былі адукаванымі. Шмат хто казаў, што мы былі цёмнымі, маўляў, нам прынесьлі адукацыю. Я магу гэта аспрэчыць: Францыск Скарына друкаваў тысячныя тыражы кніг, а вялікія тыражы кажуць пра тое, што яны некаму былі патрэбны.

Ёсць дакументы, знойдзеныя ў Расіі, якія сведчаць пра тое, што пры кожным манастыры ў нас былі школы. Ды і цяжка паверыць, каб Скарына без адукацыі паступіў па ўніверсітэт. Ён атрымаў адукацыю ў Полачцы, прычым бліскучо, бо ў Кракаве і Падуі ён быў адным з лепшых вучняў.

У кнігах традыцыйна былі шырокія палі, на іх рабіліся пазнакі, якія часта не дачыталіся зместу. У мяне ёсць шмат кніг XVII-XIX стагоддзяў з паметкамі, дзе напісана нешта нахштальт: кніга належала названаму селяніну названай губерні. А ў той час кнігі каштавалі вельмі дорага. Нават каб пайсці ў царкву, трэба вывучыць малітву, але спачатку прачытаць яе.

— Вы ўжо атрымалі праномы па супрацоўніцтве?

— На жаль, пакуль да мяне не звярталіся. Толькі музей «Дудуткі» запрасіў прадэманстраваць працэс стварэння друкаванай старонкі. Але спадзяюся, мая праца спатрэбіцца ў Беларусі.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

МАЙСТРЫ З МАЙСТРОЎ!

ЯНЫ Ж — ПАДПІСЧЫЦЫ, ЧЫТАЧКІ «ЗВЯЗДЫ»!

Учора на базе адпачынку «Дружба» завяршыўся чарговы конкурс прафесійнага майстэрства, які штогод праводзіць Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белпошта», каб вызначыць і насамерч найлепшыя — з лепшых сярод паштоўкаў гарадскіх і сельскіх аддзяленняў паштовай сувязі (АПС).

Каманда-пераможца разам з генеральным дырэктарам РУП «Белпошта» Ірынай Саксонавай і старшынёй журы конкурсу Алены Скрыпчык.

Зрабіць гэта было вельмі цяжка! Яшчэ і таму, што ацэньваць давялося не толькі тэарэтычныя веды, не толькі ўменне прымяняць іх на практыцы. Кожная з камандаў (і якая жа па-майстэрску!) паказвала хатняе заданне, прысвечанае 70-й гадавіне вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і аб'яўленаму ў краіне Году гасціннасці, дэманстравала фірменныя дзельвавыя строй, удзельнічала ў конкурсе «Біятлон — паштовыя анекдоты...». А значыць, экзаменаваўся яшчэ і на веданне гісторыі і беларускай мовы, на артыстызм і эрудыцыю, на наяўнасць пачуцця гумару і многае, многае іншае, прычым патрэбна! Бо сёння начальнікам аддзялення сувязі, паводле слоў генеральнага дырэктара РУП «Белпошта» Ірыны Саксонавай, павінен быць майстар-універсал, які ведае (прычым не толькі ў тэорыі) паштовыя інфармацыйныя тэхналогіі, правільны вядзення каса-

вых аперацый, прыёму страхавых, банкаўскіх і іншых паслуг, аховы працы і тэхнікі бяспекі... А яшчэ гэты майстар павінен быць добрым маркетологам, прадаўцом, псіхалагам, а калі спатрэбіцца, апэратарам і пашталёнам...

У выніку (збягаючы наперад) сярод паштоўкаў гарадскіх аддзяленняў паштовай сувязі па праве (і да вялікага гонару «Звязды») першынство заваявала аддана падпісчыца газеты, нават больш за тое — дачка, унучка, а магчыма, яшчэ і праўнучка нашых пастаянных падпісчыкаў Лілія КАВАЛЬЧУК, начальнік АПС № 3 г. Слоўніма!
Сярод кіраўнікоў сельскіх АПС найлепшай прызнана Кацярына СТАНКЕВІЧ — начальнік аддзялення паштовай сувязі ў вёсцы Залессе Смагонскага раёна.
Дзякуючы іх пераможкам лідарам у камандным першынстве стала каманда Гродзенскай вобласці.
Вялянціна ДОУНАР.

■ Простая мова

ПАЧЫНАЕЦЦА ЎСЁ З ЛЮБВІ..

«Калі з табой на вуліцы вітаюцца незнаёмыя, значыць, ты ў гэтым жыцці нечага дамогся».

Цікавая выснова!

На вочы мне яна трапіла дома, а выйшла адтуль, каб ехаць на працу — мужчынка насустрач. Здалёк падалося — знаёмы. Узрадавалася — заўсміхалася, павіталася...

Ён — мякка кажучы — здзівіўся...

І потым, размінуўшыся, ну напэўна ж, нешта падумаў. Можна, пра мяне (кшталт: «Гэта хто ж такая?»). А можна, пра сябе: «...Нечога, бач, у жыцці дамогся».

За што змагаўся...

Свой нежартоўны юбілей (пяцьдзесят які-няк!) Косця вырашыў адзначыць гучна — так, каб запомніць на ўсё жыццё.

Для гэтага — і яшчэ з імі — ён рамантаваў-падладжваў прасторны бацькоўскі дом, які дастаўся яму ў спадчыну, за-гадзя «расстаўляў» там сталы, прадумаў «сцэнарыі», запрашаў людзей. І не так, каб толькі блізкіх, — далакаватых таксама.

А што, разважаў, хай збярэўца, хай пасядзяць у вёсцы на вольным паветры, хай чарку вып'юць ды пагамоняць, хай, урэшце, паглядзяць, што не лыкам ён шыты — удалося жыццё: ёсць і якая-нікая пасада, і жонка, і дзеці (нават парачка ўнукаў!), у гаражы — добрая машына, што (зноў жа гонар!) не даў праласці гэтай слябіце: прывозіць сям'ю, абрабляе ладны кавалек зямлі, даглядае сад...

І госці, трэба сказаць, не падвялі яго, адусоль паўз'езджаліся!

Хораша пасядзелі — хапіла і напіткаў, і наедкаў, і ўрачыстых прамоў, і песень з танцамі...

Без мардабою, на жаль, таксама не абыйшлося.

Што крыйдана — юбіляр таксама пацярпеў: нос разбілі, губу зашываць прыйшлося. Так што застаецца памяць — на ўсё жыццё.

Добрага пакрысе?

Анекдот: адзін мужчынка ў краму прыйшоў, па гарэлку. «Слухайце, а чаму ў вас грошы такія мокрыя?», — спытала прадавачка. «Ды гэта з-за жонкі, — адказаў пакупнік. — Яна так плакала, калі я іх з хаты выносіў».

Чыстая праўда. Некалькі спраў (а крый Бог адначасова!) для большасці мужчын — канец свету і ступар, для большасці жанчын — штодзённычна.

Прыяцелька ў тую суботу забаўляла дзяцей, гатавала абед і, размаўляючы з сястрой па тэлефоне, загрузжала адзежай пральную машыну.

Мужавы джынсы ўкінула туды апошнімі і, можна сказаць, выпадкова — з думкай: «Няхай памыюцца, ім не зашкодзіць...».

Не зашкодзіла — і сапраўды пачысцелі. А страсянула, каб ускінуць на вярхоўку сушыць — з

кшэнні... грошы «вылезлі», цэлы жмут.

Што ўзраіла — ні падчас мыцця (з добрым парашком!), ні падчас паласкання ды выкручвання (у барабане!) з імі нічога такога не сталася: не аблезлі яны, не парваліся! Хоць зараз падушы за-ду ў краму...

Добрыя, выходзіць, беларускія грошы — якакныя. Адно шкада — мала...

Не ўскладняй!

Да гэтага вяселля загодзя рыхтаваліся не толькі маладыя, не толькі іх бацькі, шаферы і шаферкі. Трымцелі сэрцайкі ці не ва ўсіх сяробак і сывачка. Ну яшчэ б: сярод запрошаных спадар Н. — тры ў адным, як той казаў: прыгожы, разумны, багаты і... нежанаты!

Дзеля яго (а раптам?!), асобныя з дзевак-маладзіц доўга сядзелі на дыетах, выбіралі святочныя стравы, тупілі на высьсоных абдасцах, рабілі адмысловыя прычоскі, не кажучы ўжо пра манікюр, педыкюр, макіяж.

І дарэмна ўсё, марна! Не, жаніх той прыхаў — на шыкоўнай машыне... Але ж спёка на дварэ — таму ў светлай льяноўнай сарочцы, у гэтых жа штанах і ў... басаножках («ну лапці лапціма!»). Што найбольш уразіла — сапраўды басанож, без шкарпэтак...

Цягам вяселля ён, казалі, па-зіраў на дзяўчат, магчыма, нават шукаў нейкую (ну такую ж простую і ў прастым), каб адарвацца ў танцах.

І не знайшоў.

Рэдкі майстар

Цытата: «...У канцы 1920-х ці ў пачатку 1930-х мая сястра цяжка і зацяжна хварэла, і хтосьці са знаёмых парадзіў звярнуцца да новага доктара. Прыйшоўшы ў нашу хату, ён адразу звярнуў агульную ўвагу на сябе сваім нязвычайным абоджжаннем. Папершае, ён гаварыў з намі па-беларуску... І не як асоба, што стаіць на вышэйшым сацыяльным грунце... а як шыры прыяцель, які хоча дапамагчы іншаму ў няшчасці.

Развітваючыся з ім і дзякуючы за турботы, я назваў яго панам доктарам. Ён на паўслове перапыніў мяне:

● Пакаленне Z (2000—2010 г.н.)

● Пакаленне А (з 2010 г.н.)

Галоўны працоўны сілай зараз з'яўляюцца прадстаўнікі трох пакаленняў. Па-першае, 60-і-бумеры, якія могуць падняць любую цаліну, адмовіцца ад сваіх інтарэсаў дзеля дасканалага і сістэмнага выканання агульнай задачы. Па-другое, пакаленне X, якіх у нас яшчэ называлі пакаленням «з ключом на шыі» (прадстаўленцы самім сабе дзеці, чые бацькі прападалі на працы) — таксама здольны ахвяраваць уласнымі інтарэсамі дзеля дасягнення агульных мэт. Урэшце, пакаленне Y — тыя, хто пры ўладкаванні на сваё першае месца працы можа, не чырванючы, сказаць: «Я хачу восяе столькі, і жадаюна хутэй».

Жыццё паказвае, што розныя каштоўнасці пакаленняў абавязкова неабходна ўлічваць

● Пакаленне G1 (1900—1923 г.н.)

● Маўклівае пакаленне (1923—1943 г.н.)

● Пакаленне 60-і-бумераў (1943-1963 г.н.)

● Пакаленне X (1963—1984 г.н.)

● Пакаленне Y, або Міленіум (1984—2000 г.н.)

Фота Аляксандра Кішчанюка

— Памятайце, што слова пан ёсць для мяне абразай. Называіце мяне папросту доктарам, а калі ўжо так хочаце, то кажыце спадар.

Ад нас за лянчэне сястры ён пару тыдняў не ўпамінаў аб ніякіх грошах. Калі ж аднаго разу я спытаў яго пра гэта, дык ён адказаў з прыемнай усмешкай: «Бачыце, я такі майстар, што зарплата бяру толькі тады, калі скончу працу, а тут, відаць, працы яшчэ будзе шмат».

Адкуль гэты доктар? З... ме-муараў Васіля Стомы, урадчэнна-ка мэтастка Лужы былога Дзісненскага павету.

Ці ёсць такія дактары цяпер? Ну, напэўна ж! Але... дзе?

Не пра копы

Водгук: «Пра князёў Радзівілаў я шмат чаго ведаю. Як, дарэчы, і пра свой род...»

Дык вось. У вашай газеце некаг прачытаў, што Радзівілы наймалі касцоў за кожную чввёртую капю (значыць, тры з нахашаных князёў забірае сабе, чввёртую — аддае касцу).

А мой бацька, школьны настаўнік, сена ў сваім калгасе касіў за дзясцятую... Цікава, хто ж тады быў большым эксплуатаўтарам — той пан ці савецкая ўлада?

...Ёсць пытанне, як той казаў.

За што?

Пра нябожчыка альбо добра, калі ёсць што, альбо нічога.

Тадзі... нічога. А вось пра дзяцця яго, можа, і трэба.

Усяго іх чвэрца было. Першы сын рана ажаніўся і рана аўдаў. Потым іншыя кабыт у хату прыводзіў (і з самімі сур'ёзнымі намерамі), але... Не супала, як

той казаў: то яны не прымалі яго дзяцей, то дзеці іх... Карацей, лічы ён хапіў напоўніцу, пакуль малых на ногі падняў.

Другі бацькаў сын, як людзі, жыў. Праўда, зусім нядоўга — сэрца спынілася... Што крыйдана — на роўным месцы...

Трэці бацька дачка і такая ж гаротніца, бо на працы загінуў муж, дзяткі выхоўвала «на пару» з міліцыяй.

Але найбольш не пашчасціла, мусіць, чввёртаму, бо адзін сыноч яго нарадзіўся глыбокім інвалідам. Усе надзеі былі на другога. Ну як жа: круглы выдатнік — і ў звычайнай школе, і ў музычнай... Казалі: далёка пойдзе! А толькі рушыў — машына збіла.

...На могілках у нашай краіне такія пытанні не відаць. А вось на яўрэйскіх (прынамсі, у Адэсе) ёсць. Там на самых вялікіх, самых дарагіх помніках — як правіла маладым, прыгожым, паспяховым — выбіта пякучае «За што?»...

Можна, і праўда — за грахі папярэднякаў?

Ёсць дню

Сталіца. Вуліца... Такіх, мусіць, няшмат, каб з правага боку адзін завод, а з левага — другі, ды яшчэ ліцейка, ад якой, здараецца, не прадыхнуць: пасажыры (нават праязджаючы міма) круцяць насамі, а пасажыры дык і наогул хаваюць іх у шалкі ды каўнеры...

Але ж — у-ф-ф, здаецца, праехалі: можна ўздыхнуць, можна расслабіцца, можна зноў уткнуцца ў кніжкі-тэлефоны-газеты.

... амаль тут жа смяянуча, насцяржочыцца — падняць галова, бо пад... вярнуўся. Адкуль?!

Распаўсюджаная памылка старэйшага пакалення — нейкая дзіўная няўпэўненасць.

Калі здароўе дазваляе працаваць, ёсць жаданне развівацца і канкурыраваць з моладдзю, то чаму б не заявіць аб сабе? Навошта тармазіць сябе толькі на прычыне ўзросту?

«Шчасце на працы» для пакалення X — гэта «ўпэўненасць у заўтрашнім дні», а для пакалення Y — «магчымыя займатка любімай справай». Прымуіць папкінуць кампанію прадстаўнікоў асобных пакаленняў можа нейкі заробак, аднак для X яшчэ важны будучы «папкі» з боку кіраўніцтва, адсутнасць зваротнай сувязі з кіраўніком, нестабільныя выплаты заробку», а для Y — «адсутнасць адчування ўласнай значнасці, кар'ернага і прафесійнага росту, нязгода з кіраўніцтвам, пастаяннае перадаўчы з'яўляецца ўзровень заробатнай платы і цікавая пра-

ца. Аднак для пакалення Y найбольш важна мець магчымыя развівацца і навуцацца, гібі графік, працяглы адпачынак, насычанае карпаратыўнае жыццё, у той час як для X больш важным з'яўляецца «белы» заробак, наяўнасць сапакета, блізкасць да дому, рэпутацыя кампаніі на рынку.

— Вытворчая і транспартная галіны асабліва занепакоены сёння пашукам маладых людзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Яшчэ адна распаўсюджаная памылка старэйшага пакалення — нейкая дзіўная няўпэўненасць. Калі здароўе дазваляе працаваць, ёсць жаданне развівацца і канкурыраваць з моладдзю, то чаму б не заявіць аб сабе? Навошта тармазіць сябе толькі на прычыне ўзросту? Заўсёды трэба рызыкаваць і падаваць рэзюме працадаўцам.

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валодае ўнікальнымі ведамі, атрыманымі на гэтым падпрямстве. І старэйшае пакаленне ні ў якім разе не павінна думаць, што яго веды належаць толькі яму, у тым сэнсе, што «я не буду імі дзятліца, бо страчу ўласную каштоўнасць». Вырошчваюць змену было заўсёды ганарова і прэстыжна...

Што да маладых, то тут вельмі важным будучы магчымымі стажыроўка (не блытаць з практыкай). Верагоднасць аказацца без працы па спецыяльнасці ў маладых людзей у 3 разы вышэйшая, чым у дарослых, нагад-

вае спецыяліст па праграмай дзейнасці ЮНФПА Сяргей ЛІСІЧОНАК. Дарчыні, нядаўні прадзей, нават і без вопыту працы, — адзначае дырэктар па персаналу транспартна-лагістычнай кампаніі Алена ЕСІПОВІЧ. — Патрэбны тыя, каму будучы перадавацца вопыт і веды. Зацікаўлены кампаніі і ў тым, каб вярнуць 35-50-гадовых, хто валода

Кінакрокі

БРАТ НА ВАРОЖЫМ БАКУ

Трагедыя рэальная і метафізічная

Выстава

ZABORNAE MASTACTVA

Папулярны праект вярнуўся ў Мінск

Праект Zabor, які пачаў сваё існаванне ў 2012 годзе, на працягу двух гадоў вандраваў па Беларусі і за яе межамі, упрыгожваючы звычайныя агароджы, і ў выніку вярнуўся ў Мінск у незвычайнай фармацы. Упершыню славу тую вулічную выставу было вырашана размясціць у Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі.

— Кожны з нас, калі чуе слова «забор», адразу ўяўляе сабе нейкую перашкоду. Але ж за два гады гэтае слова набыло і іншы сэнс, які і зрабіў яго намінальным. Наш Zabor не мае абмежаванняў. Бясспрэчна, гэта інтэлектуальны праект, дзе кожная карціна не выпадковая, — адзначыў міністэрства мастацтва Віктар Аляхуцькі, які прадстаўляе работы з цыкла «Музеі свету» і «Рыцарская гісторыя».

На Zabor'ы можна ўбачыць работы адзінаццаці сучасных мастакоў Беларусі. Яны жывуць і працуюць у розных гарадах краіны. Кожны з іх прадстаўляе ўласны праект, праз які рэалізуе сябе. Напрыклад, Руслан Вашкевіч, акрамя карцін, аб'яднаў агульнай назвай «Нягледзячы ні на што», выставіў і спеваабліваю бібліятэку. А гродзенскі графік Юрый Якавенка прадставіў сюррэалістычную серыю «Хічкок і Далі». Наведвальнікі не проста змогуць паглядзець творы Якавенкі, але і трапіць у сапраўдны сюррэалістычны тэатр, дзе глядач выконвае не

апошнюю ролю. Для гэтага трэба проста адвесці фіранку. У карціне амаль усе стлы сучаснага мастацтва: ад беспрадметнага жывалісу да розных напрамкаў абстракцыі. Акрамя карцін, кожны наведвальнік зможа пабачыць і фотаздымкі, і цікавыя інсталляцыі: фен, паветра якога ганяе тэнісны мячык; маўклівыя манекены, на якіх можна пабачыць відэафрагменты. Zabor дэманструе тэндэнцыі сучаснага беларускага мастацтва, якое бярэ сваю пачатку ў 1980-1990-х гадах і паказвае, як яно трансфармавалася за гэтыя гады.

Кожная зала мае сваю «разынку». Цікава, што на Zabor'ы і арт-кавярня стала спевааблівай залай. Кажуць, менавіта гэтае месца дапамагае найбольш

Іна КОРСАК

З'явілася падстава паглядзець кароткаметражны фільм Віктара Асюка «Рускі». Па-першае, дзеянне карціны разгортваецца ў 1915 годзе падчас Першай сусветнай вайны, а ў сувязі са стагоддзем з яе пачатку гэтая тэма сёння актуальная. Нацыянальны кінематограф у асобе кінастудыі «Беларусьфільм» вышэйгадана тэму практычна абышоў бокам. Па-другое, стала вядома, што карціна будзе ўдзельнічаць у конкурсе міжнароднага фестывалю кароткаметражнага кіно ў грэчаскім горадзе Драма. Пераканана, нам не хапае па-добраму неадназначнага фільмаў, а карціна Віктара Асюка падалася менавіта такой.

Віктар Асюк — рэжысёр, які стаў вядомым менавіта сваімі дакументальнымі стужкамі, ён мае асаблівы погляд на свет, з'яўляецца атаматарам беларускай літаратуры (маўляў, тут ёсць усё і пра усё) і членам Еўрапейскай кінаакадэміі (адзіны ў нашай краіне). Можна лічыць шматзначным крокам ігравага кіно (не першы раз, але ўсё ж такі).

«Рускі» зняты па матывах апошніх Максима Гарэцкага «На імперыялістычнай вайне». У карціне толькі два героі (нешматлікую масоўку, якая з'явілася ў кароткім эпізодзе, можна не браць у разлік). На шчасце, вайна не стала аднаасобным уладальнікам тэматычнай канвы фільма. Але і адвесці ёй толькі безаблічную ролю антуражу немагчыма. Нягледзячы на тое, што ў карціне няма ні адной батальнай сцэны, маштабных стратэгіі і трагедыі, актыўнага ваеннага дзеяння, вайна, тым не менш, пастаянна прысутнічае ў ролі аднаго з галоўных герояў, нечага фатальнага і невытлумачальнага, што так ці інакш заражае сабой паветра і кожнага, хто ім дыхае.

«Рускі» — роздум аб тым, што ўсё ж такі машынай у свеце, грамадстве, свядомасці чалавека і наогул.

Галоўнымі героямі сталі двое мужчын з варожых армій (рускай і аўстрыйскай), але звязаных узаіма славянскай нацыянальнасцю (беларус і украінец). І мовы ў фільме дзве — беларуская і украінская, хоць і мала магчыма ў іх пачуць. І зварот «братка» тут

ружжэ, калі той жуе з флягай у руках. «Я маю горліку». Што тут скажаш (і зробіш)? Выпілі разам, пачаставаліся хлебам, украінец родную песню завёў. Як пасля гэтага адрэагуеш на дилеме «адвесці да сваёй або раззісці ў розныя бакі»? Адназначна ў розныя бакі! «Я табе нічога не зраблю, братка». І патупалі салдацкімі ботамі па славянскім

Іраэна КАКЛЯВІЧ. Кадры з фільма «Рускі»

брудзе, украінец завёў песню на нямецкай... З першых хвілін карціна насяражвае сваёй павольнай манерай, цягучым апаваданнем, напоўненым натуральнымі, але такімі ж мернымі гукамі крокаў, капання вады на дно кацялка, рыпання ручкі, шчабятання птушак і толькі рэдкімі дзюбеламі чалавечага голасу. Цышны абячае адбыцца нечому немінучаму і незваротнаму. Пацвярджае гэта і цёмны тон, але шэрасць у гэтым выпадку не вярта ўспрымаць як нешта пасрэднае і нецікавае, бо характар мастацкай абмалюўкі кадра аказваўся неверагодна малюўчым.

Мінімалізм у фільме працягваецца ва ўсім: у колькасці герояў, дыялогах, дынаміцы, месцы дзеяння (прырода і больш нічога). Гэта служыць яшчэ большым кантрастам з усім, што суправаджае магучым словам «вайна». Але гэта сапраўды вайна, праўда, наўмысна адасоблены яе ўчастак.

Гэтую лакальную тэрыторыю, па звычайна нейтральную, рэжысёр любюўна абмалюў у уражальнымі рыскамі (кадрамі), аскетичнымі фарбамі і панарамнымі ракурсамі. Вобраз прыроды тут відочна без намеру ім любавачага, ён узноўлены без яркіх акцэнтаў і кантрастаў. Аднак, нягледзячы на гэта, ён мае велічны, грандыёзны выгляд, з-за чаго, далібог, я гатоўва аддаць прыродзе ролю чацвёртага галоўнага героя. Яна вельмі шматслюўна. Сваёй змрочнасцю (але ж іх павіншаваць варта), гэта яшчэ і карыстальніца, дзеля якой сістэма бібліятэч стваралася і працуе.

Агульнае колькасць бібліятэк у краіне — трохі больш за 9000, — гаворыць Алена ДАЛГАПОЛАВА, першы намеснік дырэктара па ідэалогіі і абслугоўванні карыстальнікаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. — На жаль, у апошнія гады назіраецца тэндэнцыя да скарачэння сеткі бібліятэк. Калі ў 2007 годзе ў Беларусі было 3985 публічных бібліятэк, гэта па пачатку 2013 года іх колькасць скарацілася больш чым на 400. Трэба сказаць, што, з аднаго боку, скарачэнне — аб'ектыўны працэс, які адбываецца за кошт закрыцця сельскіх бібліятэк, бо змяншаецца насельніцтва ў вёсках. Утрымліваць паўнаватрастную бібліятэку не заўсёды апраўдана. Але на скарачэнне трэба глядзець такім чынам: закрылі бібліятэку — трэба прапанаваць альтэрнатыву — мабільнае абслугоўванне, бібліёбусы. Хоцця спададзецца, што такі баланс у нас будзе вытрыманы.

Лепш за ўсё жывуць сталічныя камп'ютарызацыя — у іх 100-працэнтная камп'ютарызацыя. Рэгіёны выглядаюць па-іншаму. У Гродзенскай вобласці каля 81 працэнта бібліятэк камп'ютарызавана, а ў Гомельскай — 46 працэнтаў. Але ўявіць бібліятэку, якая працуе па старых тэхналогіях, у наш час складана. Паводле нарматыву, патрэбен адзін камп'ютар на трыццаць чалавек. У нас пакуль — 0,5 камп'ютара. Але ж тут варта разумець: у бібліятэцы ёсць шмат унутраных працэсаў, якія таксама выконваюцца ў аўтаматызаваным

Іраэна КАКЛЯВІЧ. Кадры з фільма «Рускі»

Фестывалі

З РАДЗІМАЙ У СЭРЦЫ

Беларусы замежжа любяць нацыянальныя строі

Што ні кажыце, але цікава паслухаць іспанцаў, якія спяваюць на беларускай мове. А яшчэ яны захоўваюць традыцыі беларускай народнай творчасці. Дзіўна?! Не, бо гэта ж нашы людзі. Ці воль яшчэ ансамбль з французскага Ліона — майстар народных спеваў. Іх, такіх таленавітых і апантаных сваёй, роднай культуры, па свеце раскідава шмат. І менавіта апынуўшыся ў іншай культурнай рэчаіснасці, які правіла, роднае пачынае адчувацца ярчэй і здаецца неверагодна каштоўным. І яшчэ па ім, аказваецца, можна сумаваць і шукаць сустрэч са сваёй Радзімай.

Такіх сустрэч жадае і Радзіма. Ужо другі раз у Рэспубліцы Беларусь праходзіць фестываль мастацтваў беларусаў свету. Некаторыя яго ўдзельнікі ўжо наведвалі краіну тры гады таму, падчас першага фестывалю, і з задавальненнем прыехалі яшчэ. А ёсць і новыя ўдзельнікі, якія пуцуюць на фестываль у Беларусь звычайна ў напружаным змаганні з іншымі калектывамі беларускай дыяспары за мяжой. Канкурэнцыя, аднак! За тое, каб прыехаць на радзіму.

Што казаць, прымачы гасцей Беларусі ўмею. А тут жа былым суайчыннікам трэба паказаць дасягненні, якія набыла краіна за апошні час (калі іх тут не было). Напрыклад, новы Музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Помнікі архітэктурны. Аграгарадкі. Ды і крамы, урочішце. Што карыстаецца попытам у замежных беларусаў? Традыцыйныя строі, напрыклад, Беларуская з Казахстана Любоў Івануаўна БОГНАТ прызналася, што, завітаўшы ў «Скарбніцу», не магла пайсці з пустымі рукамі — набыла сабе нацыянальныя строі. Любоў Івануаўна вітала ўсё па-беларуску і распавяла пра тое, які апынулася ў Казахстане:

— Я дачка ўрадженца вёскі Нечатава Столінскага раёна Брэсцкай вобласці Богната Івана Пятровіча. У сілу пэўных абставін — асабістае цэліны — мае бацькі апынуліся ў Казахстане, на Паўладарскай зямлі. Так мы там і аселі, які і шмат якія беларусы, якія пачалі сяліцца там яшчэ ў гады сталінскіх рэформаў. Зразумела, што з'яўляліся беларусы там і падчас Вялікай Айчыннай вайны (шмат параненых было ў шпіталях Казахстана, і ў нас у Паўладары быў такі шпіталь), і пасля вайны, асабліва ў 1960-я гады, калі ішло асабістае цэліны. За савецкім часам у Казахстан шмат спецыялістаў прыязджалі з Беларусі па размеркаванні. Сёлета адзначаецца 105 гадоў паслялення беларусаў у Казахстане, што ўстаноўлена паводле архіўных звестак. Казахская зямля гасцінная, таму ўжо некалькі пакаленняў беларусаў жывуць і асвойваюць гэтую тэрыторыю. Створана

Уладзімір ШУГЛЯ, Ганаровы консул Рэспублікі Беларусі у Цюмэні, гаворыць.

сістэма ўзаемаадносін з Беларуссю. Мудрасцю прэзідэнта Нурсултана Назарбаева быў створаны канстытуцыйна-дарадчы орган «Асамблея народаў Казахстана», паколькі ў нас пражывае больш за 130 нацыянальнасцяў.

Людміла Івануаўна расказала, што жывуць беларусы ў Паўладары з благаславеннем святой Еўфрасінні. У кафедральным саборы ўстаноўлены абраз Еўфрасінні Полацкай, які быў напісаны ў Полацку. Па благаславенні мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта даставілі часцінку мошчой святой Еўфрасінні. І 5 чэрвеня штогод праводзіцца святочная літургія ў памяць пра святую беларускую апякунку. Людзі розных нацыянальнасцяў прыходзяць на гэтае вялікае для беларусаў свята.

Беларусы ў Расіі не менш актыўныя. Таксама ўзгадваюць радзіму і захоўваюць свае традыцыі, дзе б ні жылі. А гістарычныя абставіны (часцей непрыемныя) ды і вечнае жаданне чалавека шукаць сабе лепшай долі завоўдзілі ў такую глыб Еўразіі, што ўявіць складана, які ж можна было туды дабрацца больш за 100 гадоў таму? Але ж дабраліся, выжылі і нават абдыклі. Цяпер цэлыя вёскі беларусаў можна адшукаць дзе-небудзь у Сібіры.

Творчасць беларусаў замежжа — гэта і ёсць тая тэма, якая становіцца, бадай, галоўнай падчас фестывалю. Таму што шмат хто з нашых былых суайчыннікаў цяпер стварае ў іншых краінах, робіць унёсак у іх культуру, але тым самым успраўляе і сваю радзіму.

Радзіма гэта адначасна і цэнціц. Нездарма Міністэрства культуры была прынята дзяржаўная праграма «Беларусы ў свеце» на 2013-2015 гады. Падчас фестывалю пройдзе пасяджэнне кансультацыйнага савета па справах беларусаў замежжа пры Міністэрстве культуры.

Уладзімір ЛАМЕКА, намеснік Упаўнаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў, падкрэслівае:

— Стасункі з нашымі суайчыннікамі, якія цяпер жывуць у іншых краінах, развіваюцца не толькі ў культурна-масавым, інфармацыйным, дабрачынным кірунку. Ідзе і плёнае наладжванне эканамічных сувязяў, і вяртанне суайчыннікаў у нашу дзяржаву — нам патрэбны рабочыя рукі, таму праца ў гэтым кірунку, відаць, будзе шчырыца. Неўзабаве ў дзеянне ўступіць закон «Аб беларусах замежжа», што нам даасць пэўны стымул для развіцця гэтага супрацоўніцтва.

Ёсць і спадзяванне на фестываль, што ён стане такім стымулам і з цырым часу ператворыцца ў адзін з брэндаў у працы Беларусі з дыяспарай.

— Культура цягне за сабой эканоміку і палітыку. Культура — гэта пачатак вялікіх спраў. І калі мы ставімся да культуры іншых народаў добра, то мы і сябе пачынаем больш паважаць, — адзначыў Міхаіл РЫБАКОЎ, дырэктар Рэспубліканскага цэнтру нацыянальных культур. — Праца, якая праводзіцца ў Беларусі, патрэбна не толькі нам тут, але і нашым суайчыннікам, ім у першую чаргу: і яны адчуваюць, што патрэбны Радзіме, што яны яе частка, што ў іх ёсць карані, якія могуць спілкаваць духоўна, падтрымліваць у справах.

Ларыса ЦІМОШЫК

Са святам! ...ЯК ПРАЙСЦІ Ў БІБЛІЯТЭКУ?

Некаму з новага стагоддзя гэтае пытанне ад герояў Гайдэа можа здацца несучасным, нехта можа прапанаваць іншыя варыянты. А нехта (спадзяюся) задумаецца: а дзе ж вылізіла да мяне бібліятэка? А ці даўно я туды завітаў? Міжнародны дзень бібліятэк, які адзначаецца 15 верасня, — цудоўная нагода зрабіць сабе свята, завітаўшы ў бібліятэку па кнігу. Таму што Дзень бібліятэк — не значыць дзень бібліятэчных работнікаў (але ж іх павіншаваць варта), гэта яшчэ і карыстальніца, дзеля якой сістэма бібліятэч стваралася і працуе.

Агульнае колькасць бібліятэк у краіне — трохі больш за 9000, — гаворыць Алена ДАЛГАПОЛАВА, першы намеснік дырэктара па ідэалогіі і абслугоўванні карыстальнікаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. — На жаль, у апошнія гады назіраецца тэндэнцыя да скарачэння сеткі бібліятэк. Калі ў 2007 годзе ў Беларусі было 3985 публічных бібліятэк, гэта па пачатку 2013 года іх колькасць скарацілася больш чым на 400. Трэба сказаць, што, з аднаго боку, скарачэнне — аб'ектыўны працэс, які адбываецца за кошт закрыцця сельскіх бібліятэк, бо змяншаецца насельніцтва ў вёсках. Утрымліваць паўнаватрастную бібліятэку не заўсёды апраўдана. Але на скарачэнне трэба глядзець такім чынам: закрылі бібліятэку — трэба прапанаваць альтэрнатыву — мабільнае абслугоўванне, бібліёбусы. Хоцця спададзецца, што такі баланс у нас будзе вытрыманы.

Лепш за ўсё жывуць сталічныя камп'ютарызацыя — у іх 100-працэнтная камп'ютарызацыя. Рэгіёны выглядаюць па-іншаму. У Гродзенскай вобласці каля 81 працэнта бібліятэк камп'ютарызавана, а ў Гомельскай — 46 працэнтаў. Але ўявіць бібліятэку, якая працуе па старых тэхналогіях, у наш час складана. Паводле нарматыву, патрэбен адзін камп'ютар на трыццаць чалавек. У нас пакуль — 0,5 камп'ютара. Але ж тут варта разумець: у бібліятэцы ёсць шмат унутраных працэсаў, якія таксама выконваюцца ў аўтаматызаваным

рэжыме. Наўнясць аднаго камп'ютара ў бібліятэцы не азначае, што пытанне вырашана: для чытача павінна быць асобнае аўтаматызаванае працоўнае месца, дзе ён можа працаваць у інтэрнеце, з базай даных, каб мог набраць тэкст. Наўнясць аднаго камп'ютара — не дастатковае рашэнне, нават калі гаворка ідзе пра вясковы філіял.

Студэнты і выкладчыкі — асноўная чытацкая аўдыторыя Нацыянальнай бібліятэкі, куды яны звяртаюцца па спецыяльную літаратуру.

Не вельмі добры ў нашых бібліятэках казачкі доступу ў інтэрнет. Аднавядна, не усю маюць магчымасць стварыць свой сайт і даваць інфармацыю пра сваю дзейнасць, пра тыя паслугі, якія ёсць у бібліятэцы. На сёння толькі Гродзенская вобласць забеспячыла стварэнне сайтаў 100 працэнтам сваіх публічных бібліятэк. На другім месцы Мінская вобласць (74 працэнты), на трэцім — Брэсцкая (58 працэнтаў). У Магілёўскай вобласці толькі 35 працэнтаў бібліятэк маюць свой сайт. Наўрад ці гэта спрыяе папулярнасці іх дзейнасці.

— На шчасце, у нас захоўваецца нарматыў па фінансаванні на камплектаванне фонду, — працягвае Алена ДАЛГАПОЛАВА. — У сярэднім па краіне гэта 16 працэнтаў. Але на жаль, у апошнія гады назіраецца тэндэнцыя (яна не толькі наша, а сусветная), па падаражэнні як друкаваных выданняў, так і электронных рэсурсаў. На гэтым фоне мы не зусім адпавядаем нарматывам ЮНЕСКА па развіцці публічных бібліятэк. Напрыклад, паводле ЮНЕСКА, колькасць кніг, выдадзеных за апошнія 2 гады, у бібліятэчным фондзе павінна складаць не менш за 10 працэнтаў. У нашай рэспубліцы гэта ўсяго 4 працэнты. Кнігі, выдадзеныя за апошнія 5 гадоў, павінны складаць 30-40 працэнтаў у фондзе бібліятэкі. У нас гэта 11 працэнтаў. Не выконваем мы нарматыў ЮНЕСКА і па колькасці наступленай кнігі на працягу года на 1000 насельніцтва (згодна з нарматывам, гэта 250 выданняў на 1000 насельніцтва), у нас амаль удвая менш. Калі ёсць праблемныя сітуацыі ў працы, я думаю, іх утойваць не варта. Паколькі яны ў многім тлумачаць, чаму ў бібліятэках не заўсёды ёсць магчымасць выканаць пажаданы чытачоў. Але гэта не азначае, што супрацоўнікі бібліятэк не

шукаюць новых сучасных формаў працы з людзьмі.

Кожная бібліятэка распрацаваны свае праграмы чытання. Кожная — адпаведна статусу і задачам — імкнецца свайго чытача прывабіць і ўтрымаць. Таму што ў нас ёсць бібліятэкі (напрыклад, вышэйшых навучальных устаноў), накіраваныя на тое, каб студэнты найперш атрымлівалі кнігі, якія дапамагаюць ім стаць прафесіяналамі. Студэнты і выкладчыкі, дарэчы, — асноўная чытацкая аўдыторыя і Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, куды яны звяртаюцца таксама па спецыяльную літаратуру, больш навуковага кірунку. Калі спецыялісты чытаюць, то гэта людзі, якія ведаюць, што яны хочуць, іх цікавіць сур'ёзныя пытанні, якія знаходзяцца на сумежжы розных навук. У нацыянальнай бібліятэцы Беларусі заўважылі, што больш за 50 працэнтаў актыўных чытачоў — жанчыны, мужчыны чытаюць менш актыўна.

Забяспячаць кнігамі для чытання (і, які кажучы, для душы) — задача публічных бібліятэк. Але і першыя, і другія залежаць ад наведвання бібліятэк наогул. І тут узнікае цудоўны і крапанлы вобраз дзіцячых бібліятэк як асноўнага апыршчача чытання.

— Нашы фонды добра камплектуюцца літаратурай, як расійскай, так і беларускай, — адзначае Таццяна ШВЕД, дырэктар дзяржаўнай устаноў «Цэнтральная сістэма дзіцячых бібліятэк Мінска». — У апошні час абнавіўся фонд для дзяцей маладоша школьнага ўзросту. Таму што кнігі дарагія, і бацькі разумеюць, што працэс чытання пачынаць. Больш стала хадзіць татаў з маленькімі дзеткамі. Для таго, каб чытачы прыходзілі, трэба крэатыўна падыходзіць да абслугоўвання дзяцей, каб заахвочваць карыстацца бібліятэкай. Напрыклад, ствараюцца гурткі для бацькоў, якія знаходзяцца ў адпачынку па дзядзька дзіцяці. І асобныя праграмы для дзетак, па папулярнасці чытання. Напрыклад, праводзяцца сустрэчы з пісьменнікамі, дзе адначасова можна і набыць кніжку, і падпісаць яе ў аўтара — гэта заўсёды цікава і спрыяе прывітанню любові да роднага краю і роднай беларускай мовы.

Цікавая сістэма: адны бібліятэкі гадуюць чытачоў для другіх, трэціх. Але калі разабрацца, то яны гадуюць не толькі чытачоў. Яны выхоўваюць грамадзян. Асоб. Людзей. Чыё ж гэта свята?

Ларыса ЦІМОШЫК

Дырэктар Лідскай мэблевай фабрыкі Аляксандр КАЗЛОЎ:

«У ЯКАСЦІ — НЯМА КАНКУРЭНТАЎ»

Экалагічна чыстая, надзейная, зробленая на вякі. Эксклюзіўная і класічная адначасова. Набліжана да прыродных матываў, але дарэчы ў любым інтэр'еры. Так можна сказаць пра прадукцыю Лідскай мэблевай фабрыкі. І гэта — не перабольшванне. Сёлета прадпрыемства святкуе 70-годдзе, і лепшыя традыцыі мэблевай справы яго супрацоўнікам удалося захаваць. Укладваць у вытворчасць усю душу, выбіраць толькі лепшую сыравіну — вось два арыенціры іх працы. І сапраўды, дакранаешся да мэблі, зробленай тут, і яна быццам адгукаецца — цёплым натуральным матэрыялаў і тых рук, што над ёй шчыравалі.

Цяпер мэбля, зробленую на Лідскай фабрыцы, можна бачыць нават у кіно: час ад часу яна мільгае ў расійскіх серыялах і фільмах. Прычым з вытворцамі спецыяльна ніхто не дамаўляецца — проста кіношнікі самі знаходзяць прыгожае (а яно, аказваецца, лідскага паходжання) і аддабляюць ім інтэр'еры кінастужак. Часта мэбля гэтага прадпрыемства можна бачыць у рэстаранах, аграпрамысловых, дзіцячых і іншых там, дзе, акрамя добрай карцінкі, патрэбны функцыянальнасць, надзейнасць і прыгожы выгляд. У звычайных жылках памешаных такая мэбля дапамагае стварыць адчуванне ўтульнасці, цёплым сямейнага ачага.

Станочнік дрэвапрацоўчых станкоў Уладзімір ВАЙТУЛЕВІЧ заўсёды за працай.

Лепшыя ў вытворчасці мэблі з масіва сасны і бярозы

Пад маркай экалагічнасці

Вядома, мэбля Лідскай фабрыкі не з таных, бо для яе вырабу выкарыстоўваецца масіў дрэва. Беларускія лясныя прасторы яшчэ дазваляюць ствараць такую раскошу, недаступную многім іншым краінам.

Для вырабу мэблі з сасны выкарыстоўваецца асабліва тэхналогія: штучнае старэнне, а таксама брашыванне, калі выбіраецца пласт між слаёў драўніны. Пры апошнім спосабе апрацоўкі прадметы пакрытае вадзяным фарбавальнікам з паціраваннем — у выніку атрымліваецца эфект састарэлай мэблі з быццам пацёртай тэкстурай.

Мэбля з бярозы на сучасным рынку — вельмі рэдкасць. Раней таксама не проста было атрымаць сыравіну для такой прадукцыі, таму на фабрыцы ўсталювалі лінію па зрощванні бярозы. На ёй з брускоў, выдалішы ўсе дэфекты, робяцца сучальныя клееныя шчыты. Аднак і такія вырабы зусім не танныя, бо зроблены з натуральнага матэрыялу. Да таго ж і працы ў яе ўкладзена шмат. Затое з такой бялюткай ці залатастай мэбляй, зробленай з сапраўднай бярозы, мала што можна параўнаць...

На фабрыцы душой хварэе за працу таксама намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце і сацыяльных пытаннях Ларыса ЕНЗА. Яна адказала на нашы пытанні:

— Ці складана трымаць марку экалагічна чыстай прадукцыі?

— Так, гэта не проста, і доволі цяжка завабываць новы рынкі, бо сучасны пакупнік не заўсёды можа ацаніць, у чым перавагі такой прадукцыі. У нас жа нават эмблема прадпрыемства адлюстроўвае, што ўся мэбля — экалагічна чыстая. Мы праводзім ра-

дзьячый кантроль таго лесу, які набываем, самі нарыхтоўваем піламатэрыялы і сушымы іх. У нас ёсць службы, якія ажыццяўляюць кантроль на ўсіх этапах — ад сыравіны да гатовай прадукцыі. Нездарма нават французскія пакупнікі прызнавалі, што наша мэбля — сапраўды экалагічная.

— Як можна вызначыць стыль мэблі Лідскай фабрыкі?

— Наша прадукцыя сапраўды пазнавальная срод іншых. Па-першае, мы выкарыстоўваем аддзеланыя матэрыялы, прысутнічае разьба па дрэве — напрыклад, гронкі вінагарду. Шмат вытанчаных элементаў. Другое, пакрываецца наша мэбля растварам шкіпінару з пчаліным воскам. Па-трэцяе, для дэкарыравання наносіцца штучная чарыточына, але захоўваецца натуральная тэкстура дрэва. Па-чацвёртае, на мэбля з сасны ставіцца каваная фурнітура, уласнай вытворчасці. Таму наша мэбля істотна вылучаецца нават срод мэблі, зробленай з тых жа матэрыялаў, — яе ні з чым іншым не пераблітаеш.

— Можна сказаць, што вы захоўваеце традыцыі, якія здаўна існавалі ў прадпрыемстве?

— Наша ідэя ў тым, каб ствараць якасную мэбля, патрэбную пакупніку, якой ён не толькі з задавальненнем будзе карыстацца, але і зможа перадаць сваім дзеціям, таксама захоўваючы шматгадовае традыцыю.

— Відзеце, вы сапраўды любіце сваю працу і бачыце сэнс у тым, каб з дапамогай добрай мэблі несці ў свет прыгажосць...

— Гледзячы, як працуе калектыў, немагчыма не любіць сваю працу. Я вельмі паважаю тое, што робяць нашы супрацоўнікі, тым больш што яны сапраўды ўкладваюць у гэта сваю душу. А работа, між іншым, зусім не з лёгкіх. Сёння працаваць на мэблевай вытворчасці вельмі цяжка, бо паўсюль жывая драўніна, якая «дышае», «аддае цяпло» — і важыць пры гэтым нямаля. Таму працу калектыўнай вельмі цяжка, шчыра паважаю нашых людзей. Я ўжо 15 гадоў адпрацавала на гэтым прадпрыемстве і цяпер увялі сябе бачыць яго не магу.

— Раскажыце пра людзей, якія ў вас працуюць.

— Працаваць на мэблевай фабрыцы прыходзяць не выпадковыя людзі. Калі хтосьці старонні сюды трапіла, ён хутка сыходзіць. У калектыве ёсць свае традыцыі, людзям сапраўды дарагая праца. Шмат супрацоўнікаў, якія на прадпрыемстве ўжо цэлыя дзесяцігоддзі. Нават ідуць на пенсію, яны ўстаўваюць пра нас, прыходзяць арганізоўваюцца адпаведныя сустрэчы. Пашана і хвала нашым супрацоўнікам за тое, што яны працу і любую ўкладваюць у кожны выраб. Я думаю, хтосьці жывое мы аддаём нашаму народу, часцінку сябе — кожнаму пакупніку.

На фабрыцы і сёння доволі вялікую частку складае ручная праца. Кожная дэталёвая праца прайсці праз рукі нават не аднаго чалавека. Марыя ХВІЗОВА ўручную, з дапамогай спецыяльнага станка, шліфуе вырабы праграмы «Правінцыя».

Класіка заўсёды актуальная

Як вядома, вельмі шмат залежыць і ад капітана карабля — у нашым выпадку дырэктара фабрыкі Аляксандра КАЗЛОВА. У яго свае стратэгіі і планы, уласнае бачанне будучыні. Назменна, як і ў іншых, толькі адно — вялікая пашана да калектыву.

— Аляксандр Анатольевіч, з якімі думкамі прыйшлі да 70-годдзя прадпрыемства? Як ацэньваеце той шлях, які ўжо праходзіць?

— Я пяць гадоў узначальваў гэтае прадпрыемства. Памятаю, як прыйшоў сюды ў першы працоўны дзень і адразу адчуў: фабрыка з вялікім патэнцыялам — гэта было вядома. Адрозны вылучыліся два асноўныя складнікі вытворчасці — мэбля з сасны і бярозы, створаная калектывам задоўга да майго прыходу, што дазваляла прадпрыемству жыць і працаваць нават у самы складаны час. Да таго ж я ўбачыў працаздольны калектыў, які хварэе за сваю справу. Аднак праблема была ў тэхнічным складніку, таму я паставіў перад сабой задачу яе вырашыць. За гэтыя пяць гадоў мы з калектывам зрабілі вельмі шмат пачынаючы ад элементарнага на ўзвешчана парадку да распрацоўкі стратэгічнай праграмы развіцця вытворчасці на пачатку года, яе тэхнічнай падтрымкі. За гэты час мы замянілі 30 адзінак дрэвапрацоўчага абсталявання. Таксама вельмі важна было вырашыць праблему забеспячэння прадпрыемства цяплом. Мы цалкам рэканструавалі кацельню, паставілі два новыя катлы, былі пракладзены новыя пелларны. У цэхах павінна захоўвацца тэмпература не ніжэй за 16 градусаў — сёння мы выконваем гэтае патрабаванне і нават у люты мороз без перабоў трымаем у памяшканнях каля 20 градусаў цяпла.

— Ці адбылася пераарыентацыя вытворчасці?

— Засвоена шмат новых праграм, звязаных з вырабам мэблі з сасны і бярозы. Сёння мы пазіцыянуем сябе як прадпрыемства, якое вырабляе мэбля з натуральнай драўніны. У 2009 годзе было 70% мэблі з ламінаці і 30% з натуральнай драўніны. Сёння ўсё з дакладнасцю наадварот: 70% з драўніны і 30% з ламінаці. Прычым ламінаціную мэбля мы імкнемся звесці да вырабу па індыўідуальных замове. У планах — далейшае пераабсталяванне вытворчасці, накіраванае на выраб мэблі з масіва.

— Наколькі стабільны ваш калектыў?

— Змен у калектыве з-за пайгоў прыходу амаль не адбылося. Прайшлі маладыя працаўнікі, аднак усё кіраўніцтва вытворчасці захаваўся. Калі людзі пакаіюць працоўныя месцы, то толькі па

адной прычыне — ідуць на заслужаны адпачынак. Многія пенсіянеры працягваюць працаваць — і гэта з'яўляецца фундаментальнай асновай вытворчасці. Падаецца, пенсіянеры павінны адпачываць, але, як ні дзіўна, сёння яны працуюць на галаву вышэй за моладзь, якая толькі пачала рабіць тую ж справу. Таму сёння паважаныя пенсіянеры працягваюць працаваць. Іх няшмат, але вынікі гэтай працы ўражваюць. Зразумела, на вытворчасці моладзь пераймае вопыт старэйшых калег. Душаю, з цягам часу, калі адбудзецца ратацыя кадраў, юнакі і дзяўчаты захаваюць багатыя традыцыі працы папярэднікаў і вырашваюць новае бачанне.

— Называеце сваё крадзе як кіраўніка.

— Кіраўнік без каманды малаэфектыўны. Таму мой галоўны прынцып у працы заключаецца ў тым, што кіраўнік і каманда — гэта адзінае цэлае. Меркаванні тых, хто ўзначальвае вытворчасць, ніколі не могуць быць адрынуты ў прыняцці ключавых рашэнняў. Мая апора — калектыў. Адсюль лагічна ўзнікае: яны таксама разлічваюць на мяне. Сёння я кіраўнік, зўра працу ў гэтым, праз дзесяць хвілін — у забеспячэнні, праз паўгадзіны — на вытворчасці, у дадатковых службах і гэтак далей. Дырэктар у красле толькі падпісвае дакументы. Увесь астатні час ён той жа спецыяліст і супрацоўнік у кожным сваім падраздзяленні.

— З якімі надзеямі глядзіце ў будучыню? Якія мэты ставіце перад сабой?

— Сёння наша прадпрыемства — гэта брэнд па вырабе мэблі з масіва, наша прадукцыя эксклюзіўная па дызайне. Таму мы павінны заняць трымае месца на гэтым рынку. Тым больш што маем унікальную тэхналогію апрацоўкі драўніны — падкрэслю, гэта не заўсёды машына, але часта і ручная праца. Нашы падыходы да ручнай апрацоўкі, аддзелкі — гэта асаблівасць Лідскай мэблевай фабрыкі. Машыны можна ўсталяваць калі і дзе заўгодна, а жоў сакрэты і ўменні чалавечых рук на працягу дзесяцігоддзяў, перадаваліся адно аднаму — мы можам ганарыцца тым, што гэта захаваў. Мы пазіцыянуем сябе на рынку як вытворцы эксклюзіўных і ў той жа час вельмі запатрабаваных праграм мэблі. Бо класіка ніколі не губляе сваёй актуальнасці. Любы тэхналагічны працэс зварывае захапаннем максімальнай якасці. А ў якасці, як вядома, няма канкурэнты.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ, Святлана СУШКО. Фота аўтара і з архіва прадпрыемства. УНП 50012155

7 дзесяцігоддзяў плённай працы

Вядома, не за год і не за два на фабрыцы прыйшлі да такіх вынікаў і якасці, якімі можна ганарыцца. Сем дзесяцігоддзяў — той шлях, на якім былі і няпростыя часы, і ўзлёты.

Стварылі прадпрыемства адразу пасля вызвалення Ліды ад нямецка-фашысцкай захопніцкай — 15 верасня 1944 года — для аднаўлення разбуранай гаспадаркі і патрэб фронту. Называлася яно райпрамакамбінат і ўяўляла сабой разрозненыя дробныя прадпрыемствы па ўсім Лідскім раёне. Сюды ўваходзілі млыны, цагельны і вапнавы заводы. Пазней далася шавецкая, слясарная, кавальская, вальняна-лямячая майстэрні. У 1947 годзе тут сталі вырабляць простую мэбля.

З цягам часу асартымент прадукцыі фабрыкі папоўніўся дахоўкай, піламатэрыяламі, гонтай, цакамі, алюмініевым посудам і іншымі таварамі.

З 1975 года райпрамакамбінат быў перайменаваны ў Лідскі завод «Металіст». Пасля аддзялення ад яго некалькіх прадпрыемстваў (у прыватнасці, цагельных заводаў) ён стаў спецыялізаваным на вырабах рэчэй з металу і мэблі. У 1994 годзе прадпрыемства займела назву «Мэблевая фабрыка» і на ім пачалі вырабляць сталы, крэслы, палічкі, тумбачкі, трэльжы, хлєбніцы і іншае — усё выключна з драўніны.

З 1993—1994 гг. пачаліся пастаўкі мэблі з масіва сасны.

Сёння прадпрыемства з'яўляецца экспертаарыентаваным. Асноўныя пакупнікі — Расія і Ка-

Станочнік дрэвапрацоўчых станкоў Раман КУЛІКОЎСКІ пастаянна стварае ў калектыве добры настрой.

Сваіх ведаем!

На фабрыцы шмат супрацоўнікаў, якія шчыруюць тут ужо не адно дзесяцігоддзе. Сярод іх — Мікалай Жалыбін, Таццяна Міхаловіч, Людміла Піскуроўская, Яніна Каманецкая, Тэрэза Дула, Наталія Васілеўская, Ірына Тарасюк, Аляксей Каранеўскі, Іван Снасціна, Таццяна Аляксандрава, Валлянціна Ваўчоцкая, Ала Даўлішэвіч, Тэрэза Каратай, Валлянціна Яскевіч, Лія Якубоўская, Браніслава Шадурская, Тамара Круціца, Іван Кузьмін, Ларыса Лукашунас, Соф'я Наўчыц, Тамара Радукевіч, Таццяна Раецкіна, Тамара Станкевіч. Ёсць і майстры, якія таксама верныя сваёй працы шмат гадоў. Гэта Чэслаў Стафановіч, Таццяна і Пётр Губейкі. Існуюць на прадпрыемстве нават уласныя працоўныя дынастыі! Гэта пара Андрэя і Марыны Памежніных, Ірыны і Івана Бічэльы, Мікалая і Галіны Жалыбіных, а таксама маці Тамара, сын Дзмітрый, нявесткі Алена і Святлана Дарошыны, маці Тамара і дачка Таццяна Бурыньскія, бацька Казімір і сын Павел Федаровіч, маці Зінаіда, сын Дзмітрый і нявестка Ганна Вінічак, пара Дзмітрый і Марыны Шарплану, браты Іван і Геннадзь Грэйба.

Кіраўніцтва фабрыкі вельмі ўдзячна ўсім сваім супрацоўнікам, без плённай стараннай іх дасягнуць такога выніку вытворчасці не атрымаўся б. Калі адзін чалавек, як запалка, гарыць любоўю да сваёй справы, ад яго загарэюцца і ўсе наваколныя людзі. Дзякуючы за гэты нягасны агонь у сэрцах вытворцаў прыгожай і якаснай мэблі, за тое, што беларускім (лідскім) сапраўды можна ганарыцца.

«Правінцыя»

Экалагічна чыстыя праграмы мэблі «Правінцыя» выдатна спалучаюцца з добрымі спажывецкімі параметрамі, срод якіх модны сучасны дызайн, надзейная трываласць канструкцыі, прастата і зручнасць эксплуатацыі, а таксама магчымасць больш рацыянальнага выкарыстання жыллага памяшкання ў нашых кватэрах. Істотным з'яўляецца і тое, што ў працэсе вытворчасці мэблі праходзіць самы пільны кантроль якасці.

Эксклюзіўная праграма мэблі з масіва бярозы «Правінцыя», якая спалучае ў дызайне элітны стыль і даўнія традыцыі, несумненна, створыць цёплую ўтульнасць у вашым доме. Калекцыя выраблена па эксклюзіўнай дызайнерскай распрацоўцы з піламатэрыялаў бярозы, з выкарыстаннем класічнай фурнітуры. Аддзелка выканана двухкампанентным поліурэтанавым лакам (вытворчасці нямецкай фірмы), які стварае высокакасны ахоўны слой. Асартымент праграмы налічвае дзясяткі вырабаў: вітрыны, сталы пісьмовыя, журнальныя, наборы мэблі для спальні, гасцёўні, абедзенную групу, а таксама сакрэтнік, бюро, этажэрку, якія дапамогуць абстаціць як хатні офіс, так і сталовую, спальню.

Праграма «Правінцыя» неаднаразова адзначалася дыпламамі на міжнародных выставах, а самае галоўнае — карыстаецца вялікай папулярнасцю як у Беларусі, так і за яе межамі.

«Вікінг»

Праграма «Вікінг» — гэта мэбля з сасны, якая служыць доўга і верна. Яна мае найлепшы экалагічны якасці: дышае, сагравае, напаяе пакой прыемным водарам. Для загараднага дома мэбля серыі «Вікінг» можна параўнаць з пейзажам за акном: яна ў гармоніі з садом, сасновым борам, бярозавым гаем. Для гарадской кватэры «Вікінг» — азіс дамашняга ціпла і ўтульнасці. Шырокі асартымент мэблі дазваляе не толькі вырабляць яе па ўласным гусце, але і арганічна ўпісаць у памеры практычна любога памяшкання.

«Вікінг» — гэта мэбля з масіва сасны, якая за многія гады жыцця ўвабрала ў сябе каштоўную энергію сонечных промняў. Мэбля гэтай серыі выканана ў стылі «Кантры» і аднаўляе ў памяшканні гарманічны вобраз мінулага. Калекцыя створана з піламатэрыялаў хваі з прымяненнем эфектаў штучнага старэння, імітацыі чарвячочыны, пацёртасці, якія наносяцца спецыяльнымі інструментамі. Сюды дадаюцца дэкаратыўныя элементы, з прымяненнем фурнітуры ручнай коўкі.

Вырабы апрацоўваюцца спецыяльным саставам на аснове пчалінага воску. Структура дрэва пры гэтым робіцца яркай і цалкам падкрэсліваецца прыроднай прыгажосцю, што стварае эфект антыкварнага мэблі.

Дзякуючы пастаянным тэхналагічным распрацоўкам для праграмы «Вікінг» быў створаны новы экалагічна чысты спосаб аддзелкі. У яго аснове водныя лакі і прымяненне метаду паціравання. Такая аддзелка атрымала шмат станоўчых водгукаў і ўжо добра зарэкамендавала сябе на ўнутраным і знешнім мэблевых рынках.

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«1-й А. Любовь с первого класса»

Организатор Рекламной игры: Общество с ограниченной ответственностью «Пилар Квадрат», УНП 191682518.

Место нахождения организатора: Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Амураторская, д. 4Б, пом. 20.

Наименование Рекламной игры: «1-й А. Любовь с первого класса».

Свидетельство № 2310 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 27 февраля 2014 года Министерством

торговли Республики Беларусь. Территория проведения рекламной игры: Республика Беларусь. Срок начала рекламной игры: 1 апреля 2014 г. Срок окончания рекламной игры: 15 сентября 2014 г. В рекламной игре приняло участие 850 участников. Призовой фонд был разыгран не полностью. Призы получены всеми победителями.

Сведения о победителях рекламной игры и их выигрышах

№	Фамилия и инициалы победителя	Выигрыш
1	Супрон Татьяна Викторовна	Автомобиль «КИАРИО»: тип кузова: четырехдверный седан, тип привода: привод на передние колеса, двигатель: объем 1,4 литра, бензин, 4 цилиндра в ряд, 16 клапанов, 107 л.с., КПП: пятиступенчатая механическая коробка передач, год выпуска: 2014, цвет автомобиля: серо-бронзовый металллик, цвет салона: черный (SATURN BLACK) стоимостью 148 998 285 белорусских рублей
2	Королько Людмила Николаевна	и денежное вознаграждение в размере 20 317 948 белорусских рублей
3	Журович Людмила Владимировна	Сотовый телефон GSM SAM-SUNG, GT-8190, белый, ПОС-СИЯ стоимостью 2 685 000 белорусских рублей
4	Тарасенко Сергей Васильевич	
5	Базылев Александр Петрович	
6	Сосновская Лилия Владимировна	
7	Агивин Александр Григорьевич	
8	Томчук Игорь Васильевич	
9	Бацьлюк Любовь Николаевна	

№	Фамилия и инициалы победителя	Выигрыш
10	Батяновский Михаил Анатольевич	Телевизор ЖК SAMSUNG UE32F4000AUXRU, РФ стоимостью 3 400 000
11	Булаш Валерий Анатольевич	и денежное вознаграждение в размере 463 636 белорусских рублей
12	Савастюк Лариса Владимировна	Холодильник Samsung RB28- FEJMSDA/RS, РФ стоимостью 6 072 000 белорусских рублей
13	Добромыслова Лариса Ивановна	и денежное вознаграждение в размере 828 000 белорусских рублей
14	Шлемина Светлана Николаевна	
15	Рожова Ольга Владимировна	
16	Котова Светлана Михайловна	
17	Казубанова Мария Дмитриевна	
18	Скроба Наталья Викторовна	

Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 21 7 3062573.

25 сентября 2014 г. состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Лорри-Сервис». Повестка дня: 1. О совершении сделок общества. Место нахождения ОАО «Лорри-Сервис»: г. Брест, ул. Дубровская, 36. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Дубровская, 36. Время регистрации в день проведения собрания с 14.30 до 15.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность). С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни с 18.09.2014 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества. Совет директоров.

О Б Ъ Я В Л Е Н И Е
22 сентября 2014 г. состоится внеочередное собрание акционеров ОАО «Камволь». Собрание пройдет по месту расположения Общества: г. Минск, ул. Маяковского, 176, конференц-зал, 4 этаж главного корпуса.
ПОВЕСТКА ДНЯ
1. Об увеличении уставного фонда ОАО «Камволь». 2. Об утверждении решения о дополнительном выпуске акций. 3. О внесении изменений в Устав Общества. С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Маяковского, 176, ком. 204, тел.: 223 14 20, 2-97. Начало работы собрания — 10.00. Регистрация участников собрания с 08.45 до 09.45. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 12.09.2014 года. Для регистрации при себе иметь паспорт.

Даты Падзеі Людзі
1913 год — Нільс Бор упершыню апублікаваў сваю рэвалюцыйную квантавую тэорыю атама на эўдзе Брытанскай асацыяцыі сядзівячання навукам. Тады мала што з вучоных паставіўся да яе сур'ёзна — яна ішла насуперак канонам класічнай фізікі. Але ўжо праз 9 гадоў праца, якая складала і цяпер аснову тэарэтычнай фізікі, прынесла Бору Нобелеўскую прэмію.
1939 год — 75 гадоў таму нарадзіўся (вёска Верацеі Докшыцкага раёна) Эдуард Ігнатэвіч Ляўданскі, беларускі вучоны ў галіне хімічнай тэхналогіі і тэхнікі, доктар тэхнічных навук (1990), прафесар (1993). У 1968 годзе скончыў Беларускі тэхналагічны інстытут. Працаваў на Гродзенскім ВА «Азот». З 1978 года — у Беларускім тэхналагічным універсітэце. Аўтар навуковых прац па гідрадынаміцы і масаабмене ў калонных апаратах сістэм газвадкасы, падзелу неаднародных сістэм. Абрэнтаваў магчымасць ажыццяўлення працэсу бесперапыннага раздзелу сістэм праточнай фільтраванням. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1976).
1965 год — Савет Міністраў СССР прыняў пастанову аб бясплатнай выдачы малака рабочым і служачым, занятым на прадпрыемствах са шкоднымі умовамі працы. У той час у краіне бурна развівалася хімічная і нафтапрацоўчая прамысловасць, прычым тэмпы ўз'ядзення чарговых флагаману індустрыі значна перавышалі тэмпы ўводу ў строй ачышчальных збудаванняў. Мільёны савецкіх людзей штодня знаёміліся з цудамі «вялікай хіміі», не маючы ўяўлення пра сапраўдную шкоду для свайго здароўя. Умацоўваючы сілы працоўных людзей вырашылі бясплатным малаком.

ПАПАЎСЯ НА «ПЛАСТЫКУ»
Віртуальны злучэння трапіў у поле зроку правахоўных органаў не так даўно. Ён займаўся тым, што кару сродкі з банкіўскіх рахункаў жыхароў Турцыі, Украіны, Расіі і іншых краін.
— Узяць яго з палічным атрымаўся тады, калі ён вяртаўся з Украіны дадому, — паведаміў СК па Магілёўскай вобласці Аляксей ЯРШОЎ. — Пры ім аказалася загатоўка з так званай белага пластыку, на якой былі магнітныя палосы, без інфармацыі аб трымаляніках банкіўскіх карт. Устаноўлена, што магілёўчанін паспеў у краіну грошай больш чым на 30 мільёнаў рублёў у эквіваленце, а наогул спра

ГОМЕЛЬСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
16 октября 2014 г. ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, (га)	Характеристика инженерных коммуникаций, строений и сооружений, инженерно-геологических условий	Начальная цена, бел. рублей	Сумма задатка, бел. рублей	Затраты на подготовку документации, бел. рублей	Условия продажи объекта, целевое назначение	Порядок предварительного ознакомления с земельными участками
1	ул. Улуковская, в районе жилых домов 24, 28	34010000007006521	0,0670	Ограничения в использовании: охранная зона сетей и сооружений канализации площадью 0,0234 га.	42 830 750	8 560 000	9 283 291	В частную собственность, для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (размещение объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)	Ознакомиться с документацией можно по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 21а, управление коммунальной собственности горисполкома, кабинет № 4

1. Организатор аукционных торгов – управление коммунальной собственности горисполкома.
2. Объекты выставляются на аукционные торги в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462, а также в соответствии с Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 г. № 607 «О внесении дополнений и изменений в некоторые постановления Совета Министров Республики Беларусь по вопросам проведения аукционов, конкурсов». Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомиться с документами по каждому объекту.
3. Аукцион состоится 16 октября 2014 г. в 15.00 в Гомельском горисполкоме по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, при

наличии не менее двух участников на каждый лот.
4. К участию в аукционе допускаются граждане Республики Беларусь, негосударственные юридические лица Республики Беларусь подавшие в управление коммунальной собственности в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, в размере, указанном в извещении, с отметкой банка, на р/с 364240200226 в филиале 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Гомель, ул. Фрунзе, № МФО 151501661; УНП 400251518 управление коммунальной собственности горисполкома. Кроме того, предоставляются:
4.1. гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;
4.2. представителем гражданина – нотариально удостове-

ренная доверенность;
4.3. представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.
4.4. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц – документ, удостоверяющий личность. Граждане, юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном

для каждого из этих земельных участков.
5. Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации, победитель обязан возместить организатору аукциона затраты на подготовку и проведение аукциона. Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения и в установленном порядке протокола о результатах аукциона. Если заявление на участие в аукционе подано только одним гражданином или юридическим лицом, земельный участок предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.
6. Гомельский городской исполнительный комитет в установленном законодательством порядке может быть предостав-

лена расписка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления расписки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».
7. Документы для участия в торгах принимаются по рабочим дням с 9.00 до 17.00 по 10 октября 2014 г. включительно по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 21а, управление коммунальной собственности горисполкома (каб. № 4). Заключительная регистрация участников аукциона с 14.00 до 14.40 в день аукциона по указанному выше адресу.
КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ: 77-69-35; 77-67-27; факс: 77-48-85. Информация размещена на сайте: www.gorod.gomel.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. ПРУЖАНЫ БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТИ
Аукцион состоится 26 сентября 2014 года в 14.00 по адресу: г. Пружаны, ул. Г. Ширмы, 17, каб. 321 (малый зал)

№ лота, местонахождение участка	ЛОТ 1 г. Пружаны, ул. Солнечная, 2	ЛОТ 2 г. Пружаны, ул. Яблоневая, 16
Площадь, га	0,0937	0,1317
Кадастровый номер	125650100001004623	125650100001003929
Начальная цена, руб.	43000000	50269400
Расходы по формированию земельного участка (в том числе государственной регистрацией), руб.	5599500	
Сумма задатка	4000000	5000000
Целевое назначение (назначение в соответствии с единой классификацией)	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (код 10902, земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Пружаны, ул. Г. Ширмы, 17, каб. 114 (землеустроительная служба) с 8.00 до 17.00 по рабочим дням до 22 сентября включительно.
Победителем аукциона предоставляется возможность расщипки внесения платы за земельный участок.
Более подробная информация опубликована в газете «Звезда» от 24.04.2014 № 76.
Контактный телефон в г. Пружаны 8 (01632) 91369. УНП 200143630

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	- капитальное строение, инв. № 452/С-6960 (назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – станция обезжелезивания) 1981 г.п., площадью 130,5 кв.м, количество этажей – 1, фундамент – ленточный бетонный, материал стен – кирпич силикатный, перекрытия чердачные – железобетонные панели, крыша – совмещенная рулонная, полы – бетонные, плиточные, расположенное по адресу: Гродненская область, г.п. Зельва, ул. Булака, 34А; - капитальное строение, инв. № 452/С-6961 (назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – насосная станция) 1981 г.п., площадью 34,4 кв.м., количество этажей – один, фундамент – ленточный бетонный, материал стен – кирпич керамический сплошной кладки, без перегородок, перекрытия чердачные – железобетонные панели, крыша совмещенная рулонная, полы – бетонные, расположенное по адресу: Гродненская область, г.п. Зельва, ул. Булака, 34Б.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 422655100001001619, площадью 0,3734 га (назначение – земельный участок для размещения объектов неустановленного назначения (обслуживание сооружений насосной станции))
Начальная цена продажи	190 000 000 (сто девяносто миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	9 500 000 (девять миллионов пятьсот тысяч) белорусских рубля
Продавец	ОАО «Зельвенская сельхозхимия», 231940, Гродненская область, г.п. Зельва, ул. Булака, 34, тел./факс 9-01564-245-39
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Вовлечение в хозяйственный оборот в течение двух лет с момента покупки
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 14 октября 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в установленном в извещении срок, заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке в указанный в извещении на текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:
заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами и заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
индивидуальный предприниматель – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предоставляются:
представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.
Принимая участие в аукционе со всеми необходимыми документами и заверенная в установленном порядке копия учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе), о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.
В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (последний день приема заявлений – с 8.30 до 16.30 (пятница)).
Последний день приема заявлений – 08 октября 2014 г. до 15.00.
Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

г. Березино Извещение о проведении аукциона на право заключения договора аренды земельного участка ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА – БЕРЕЗИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

Лот №	Местоположение земельного участка, кадастровый номер	Срок аренды, лет	Площадь земельного участка, га	Назначение земельного участка	Условия, предусмотренные в аукционе об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю р/с	Расходы, связанные с проведением аукциона	Начальная цена объекта, доллар США по курсу НБ РБ на дату принятия решения	Сумма задатка, доллар США по курсу НБ РБ на дату принятия решения
1.	Минская область, г. Березино, ул. Победы 620450100001003081	50	0,9534	для размещения объектов административно-производственного назначения	- внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка; - регистрация победителя аукциона в районе как субъекта хозяйствования; - возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения на р/с 3600611000204, ЦБУ № 602 филиала № 612 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Березино, код 810, код платежа 04616; расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ будут определены на основании счета-фактуры; - заключение с Березинским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществление в двухмесячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении земельного участка государственной регистрации права на земельный участок; - получение в установленном порядке разрешения на проведение проектно-исследовательских работ разработкой строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года; - осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	1 995 180 в т.ч.: 84 000 – за гос. регистрацию; 1 911 180 – за работы по формированию зем. участка	31 721,3 (10 450 бел. руб. на 05.09.2014)	3 172,13 (10 450 бел. руб. на 05.09.2014)

1. Аукцион состоится 14 октября 2014 года в 10.00 в малом зале заседаний Березинского райисполкома по адресу: г. Березино, ул. Октябрьская, 18.
2. Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни по адресу: г. Березино, ул. Октябрьская, 18, 2-ой этаж, кабинет № 18 с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, до 16.00 в октябре 2014 года. Также для участия в аукционе необходимо представить документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключить с Березинским райисполкомом или по его поручению с организацией соглашение.
3. Кроме того, в комиссию или организацию представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; индивидуальным предпринимателем (далее – ИП) – копия свидетельства о государственной регистрации ИП без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина или ИП – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский

или русский язык;
представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.
4. Сумма задатка перечисляется на р/с 3600611000204, ЦБУ № 602 Ф-ла № 612 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Березино, код 810, УНП 600537220, получатель – ГУ МФ РБ по Минской обл., код платежа 04002.
5. Аукцион признается несостоявшимся или нерезультативным, если заявления на участие в нем подано только одним участником, или для участия в аукционе не было подано ни одного заявления, или на аукцион явился один из участников, или ни один из участников не явился на аукцион. Не допускаются начало торгов и продажа предмета аукциона по начальной цене.

6. Победителем аукциона должен подписать протокол в день проведения аукциона. Внесение платы за предмет аукциона осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения местным исполнительным комитетом решения о предоставлении победителю аукциона земельного участка.
7. Шаг аукциона – 5 процентов от предельной цены, называемый аукционистом.
8. В случае если победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона, не подписав протокол о результатах аукциона, не уплатил сумму, по которой protokol предмет аукциона, не возместил затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, а также в случае если участник аукциона отказался объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным, указанными лицами уплачивается штраф в размере 20% от начальной цены предмета аукциона, внесенный ими задаток не возвращается.
Дополнительную информацию можно получить по тел.: 8 (01715) 5-57-71, 5-56-39.

ДОПОЛНЕНИЕ К ПРОЕКТНЫМ ДЕКЛАРАЦИЯМ по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (2 очередь строительства). Жилой дом № 18 по генплану», опубликованным в газете «Звезда» № 243 за 27.12.2013, № 6 от 15.01.2014

Застройщик – коммунальное унитарное дочернее предприятие «Управление капитального строительства Московского района г. Минска» проводит до сведения заинтересованных лиц о внесении дополнений к проектным декларациям по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (2 очередь строительства), Жилой дом № 18 по генплану», опубликованным в газете «Звезда» № 243 за 27.12.2013, № 6 от 15.01.2014.
Дополнительно для привлечения должников к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для физических и юридических лиц предлагаются:
2 квартиры на 6 этаже, в том числе:
- 2 (две) двухкомнатные квартиры общей площадью 70,52 и 75,06 кв.м стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 500 долларов США;
2 квартиры на 11 этаже, в том числе:
- 1 (одна) двухкомнатная квартира общей площадью 56,1 кв.м стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади

в размере, эквивалентном 1 550 долларов США;
- 1 (одна) двухкомнатная квартира площадью 68,61 кв.м стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 500 долларов США.
1 квартира на 24 этаже, в том числе:
- 1 (одна) двухкомнатная квартира площадью 55,8 кв.м стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 550 долларов США.
Условия оплаты по указанным квартирам – первоначальный взнос в размере 30% стоимости объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме, оставшаяся сумма – до конца строительства в соответствии с графиком платежей, являющимся приложением к договору.
Стоимость 1 кв.м общей площади фиксируется в долларах США эквиваленте и остается неизменной в долларах США эквиваленте до окончания действия договора. Стоимость 1 кв.м общей площади квартир указана без учета выполнения внутренних отделочных работ.
Оплата производится в белорусских рублях по курсу НБ РБ на дату оплаты.

Документы для заключения договоров будут приниматься с 18.09.2014. Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству преддоговариваемых квартир.
Если претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и государственное предприятие «УКС Московского района г. Минска» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.
Срок действия настоящей проектной декларации – до момента опубликования новой проектной декларации, отменяющей действие настоящей.
Более подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству жилого дома можно получить по адресу: г. Минск, ул. Короля, 20, каб. 2, тел. (017)200-06-85, (044) 795-44-44.

РУП «Институт недвижимости и оценки»
ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ
РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ по продаже рыбного цеха с подвалом (инв. № 621/С-13965), принадлежащего Несвижскому районному потребительскому обществу (Продавец) и расположенного по адресу: Минская обл., Несвижский р-н, г. Несвиж, ул. Дзержинского, д. 12а. Для обслуживания рыбного цеха с подвалом Несвижскому РАЙПО предоставлен на праве постоянного пользования земельный участок площадью 0,0766 га с кадастровым номером 624250100001004686 с ограничением (обременением) прав на земельные участки, расположенные в зонах охраны недвижимых материальных историко-культурных ценностей, код-б, площадью 0,0766 га.
Начальная цена с НДС – 222 643 200 бел. руб.
Задаток с НДС – 11 132 160 бел. руб.
Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ № 703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества Несвижского РАЙПО (рыбный цех с подвалом), проводимом 23 сентября 2014 г.
Договор купли-продажи должен быть заключен в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Оплата за Объект осуществляется в срок, который будет установлен в договоре купли-продажи Объекта между Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом.
Аукцион состоится 23.09.2014 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 19.09.2014 до 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 2.
Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 14.03.2014.
С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона ino.by.
Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: 5538325@mail.ru

ГАЙНЕНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наименование инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации
1	Аг. Гайна, уч. № 10, кадастровый № 623280801601000337	0,2500 га	Подъездные пути удовлетворительные	21 956 250	4 391 250	4 195 900
2	Аг. Гайна, уч. № 11, кадастровый № 623280801601000338	0,2500 га	Подъездные пути удовлетворительные	21 956 250	4 391 250	4 195 900
3	Аг. Гайна, уч. № 12, кадастровый № 623280801601000339	0,2500 га	Подъездные пути удовлетворительные	21 956 250	4 391 250	4 195 900

Аукцион проводится 14.10.2014 года в 10.00 по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, д. 2 Логозского района Минской области, здание Гайненского исполнительного комитета. Документы принимаются ежедневно с 8.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, с 9 октября 2014 года (последний день подачи документов в октябре до 17.00) по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, д. 2 Логозского района Минской области.
Задаток перечисляется на р/с № 3600619021104 в ЦБУ № 611 филиале 500.
Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Логозск, ОКПО 04431493, УНП 600181697, Гайненский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации.
Контактные телефоны: 801774-56436, 56498.

ДОПОЛНИТЕЛЬНО ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 09 октября 2014 года проводит 11/13-ый от 29.05.2013 года и 17-ый от 04.09.14 года повторные открытые аукционы по продаже имущества республиканской собственности на 18-ом аукционе

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
309	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 147159 г.г. 601351 1990 г. 3 кат. 102996 км	г. Минск, в/ч 39872	40 000 000	4 000 000
310	Автошасси КамаЗ-43106 ш. 0005638 дв. 066548 1989 г. 3 кат. 92535 км	г. Минск, в/ч 39872	45 000 000	4 500 000
225/13	T3-22M без тележки (топливозаправщик) с/о А804469 на КраЗ-258Б1 ш. 393279 дв. 659820 1980 г. 4 кат. 1456 км 125 м/ч	н.п. Мачулищи, в/ч 06752	115 000 000	11 500 000

Условия и порядок проведения аукциона опубликованы в газете «Звезда» № 169 от 06 сентября 2014 года. Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81. Наш адрес в интернете: www.bsk.by, mail@bsk.by. УНП 10109370

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 16 октября 2014 года проводит 19-ый открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
337	Грузовой Урал-4320 ш. 046470 дв. 820718 1985 г. 4 кат. 29633 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
338	Грузовой Урал-4320-0010 ш. 039424 дв. 503477 1985 г. 4 кат. 21574 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	46 000 000	4 600 000
339	Грузовой Урал-4320-0011 ш. 075884 дв. 076381 1987 г. 3 кат. 77216 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	40 000 000	4 000 000
340	Грузовой Урал-4320-0011 ш. 090867 дв. 207159 1988 г. 4 кат. 48227 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
341	Грузовой Урал-4320-0011 ш. 076517 дв. 429270 1987 г. 4 кат. 21642 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
342	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 132792 дв. 503083 1989 г. 3 кат. 82360 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	40 000 000	4 000 000
343	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 171693 дв. 767507 1991 г. 3 кат. 16739 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
344	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 106044 дв. 318053 1988 г. 3 кат. 13543 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
345	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 157944 дв. 671625 1990 г. 3 кат. 77002 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
346	Грузовой Урал-4320-0710 ш. 095020 дв. 000941 1988 г. 4 кат. 39812 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
347	Грузовой Урал-4320-0710 ш. 087539 дв. 181365 1987 г. 4 кат. 24378 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
348	Грузовой КамаЗ-43101 ш. 0006545 дв. 0513838 1989 г. 4 кат. 55491 км	г. Гродно, в/ч 97035		

■ На свае вочы

Рытм Міжземнамор'я,

або Спалучэнне неспалучальнага

Калі захочаце сумясціць у сваім водпуску актыўны адпачынак, лявіце знаходжанне на пляжы з дзіўна чыстай марской вадой і ўзбагаціцца гістарычнымі ведамі — смела выбірайце для падарожжа Родас.

бірузовага колеру, як на самых удалых фотаздымках Мальдывскіх астравоў. Нічога лепшага за гэта я не бачыла! Яно вельмі хвалітае і вельмі цёплае...

АЛІЎКІ — НЕ МАСЛІНЫ?

Уся раўнінная частка Родаса занята аліўкавымі і апельсінавымі плантацыямі. Алівы ў Родасе — гэта больш, чым расліна: гэта і традыцыя, і лад жыцця, і спосаб заробку, гэта іх дзецішча. Мясцовыя могуць распавядаць пра гэтыя дрэвы гадымі. Каб вырабіць алівы і атрымаць з іх першыя плады, неабходна не менш за 30 гадоў. У вёсцы Архангелас нам паказалі маленькі завод і распалялі ўсё аб вытворчасці аліваў. Да наведвання Родаса, я ведала толькі тое, што ён карысны, а купляць яго трэба толькі першага халоднага адціскання («Extra Virgin»). Цяпер жа ў мінскіх супермаркетах я буду шукаць алівы зробленыя менавіта з першага ўраджаю алівак, сабраных у лістападзе (ён самы карысны), і пажадана родаскай вытворчасці, таму што там мяне пераканалі, што на іх вытворстве нават няма абсталявання для вытворчасці аліва гарачага адціскання. З макухі алівак вырабляюць касметычныя сродкі. Першае, што кажа экскурсавод нашым турыстам і ўводзіць большасць з іх у шок, гэта што масліны і аліўкі — адно і тое ж. Чорныя ці цёмна-сінія аліўкі проста больш паспелыя, чым зялёныя.

Калі ахарактарызаваць востраў Родас у двух словах, то і сказала б, што гэта спалучэнне неспалучальнага, сукупнасць супярэчлівага. Напэўна, гэта абумоўлена месцазнаходжаннем вострава і яго гісторыяй. Суседства з Малой Азіяй у розны час прынесла Родасу і росквіт, і спусташэнне. У старажытнасці ён служыў своеасаблівым мостам паміж Усходам і Захадам. Востравам валодалі фінікійцы, эліны, персы, рымляне, сарацины, генуэзцы, рыцары ордэна Іанітаў, туркі, італьянцы, таму там можна знайсці сляды розных народаў.

Амаль 400 гадоў востраў быў у складзе Асманскай імперыі. У 1912-м Родасе захапіла Італія і кантралявала да 1943-га. А з 1945 года ён, як і ўсе Дадэканскія астравы, трапіў пад брытанскі пратэктарат, які завяршыўся ў 1948-м, калі Родас увайшоў у склад Грэцыі. Па дарозе ў Ліндас можна назіраць узлёта-пасадкавую паласу, якая выкарыстоўвалася немцамі падчас Другой сусветнай вайны.

Калі гаварыць аб прыродзе, то тут яна цудоўная — спалучэнне гор і мораў. Родас — гэта самы сонечны востраў у Грэцыі (і адзін з самых папулярных у свеце), тут 300 дзён на год свеціць

Горад Ліндас.

І ўвогуле, усё, што датычыцца асабістай біяграфіі грамадзян — яна ляжыць толькі на іх уласных плячах. На востраве няма паняцця штрафаў, ДАІ і паліцыі. Докладней, дзесяці гэтага службы ёсць, працуюць, але ніхто іх не бачыць. Самі астравіяне кажуць, што выдатна разумюць — бяспэка толькі ў іх уласных руках, таму імкнуча выконваць правілы.

А вось алкаголь на Родасе добры. У самай высакагорнай вёсцы вострава — Эмбоне, не першую сотню гадоў квітнае сямейнае вытворчасць віна і 70-градуснай грэчаскай самогонкі «сума». Віны там цудоўныя, ад сухих да дэзэртных, ніхто з турыстаў не ад'язджае адтуль з пустымі рукамі.

ВЕРА ПОБАЧ

ЦУКРОВЫ ГОРАД

Сам горад Родас, як і ўвесь востраў, спалучае ў сабе сучаснасць і старажытнасць. Частка горада складзена ў каменныя сцены крэпасці, унутры яе знаходзіцца неверагодная колькасць крам. У гэтага месца, як ва ўсёй Грэцыі, вельмі багатая гісторыя, так што забавы тут можна сумішаць з адкачывання. Стары горад, дарэчы, не ператварыўся ў музей, нягледзячы на тое, што класіфікацыя як месца сусветнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА: у тых жа паселішчах, дзе жылі рыцары, сёння жывуць сучасныя грэкі. А ўжо за межамі каменных сценаў размешчаны шыкоўныя буцікі сусветнавыдмых брэндаў. Дарэчы, кажуць, што радкі лэдзі вяртаюцца з Грэцыі без норкавага футра, але Родас для такога прыемнага шопінгу не прыдатны, на востраве не гадуюць норак і не прывозяць іх з мацерыковай часткі краіны, таму футры там толькі кітайскай вытворчасці.

Вярнемся да гарадоў. Падобнае спалучэнне мінулага і сучаснасці мы назіралі і ў Ліндасе. У гэтым горадзе захаваўся вялікая частка Акропаля, а я яшчэ падножжа размясціўся пляж з

што тычыцца веравызнання, то пераважная частка мясцовага насельніцтва — гэта праваслаўныя хрысціяне. На востраве вострава размясцілася велізарная колькасць храмаў. Усе яны маленькія і ўтульныя, без размахнасці і раскошы. У мяне была магчымасць наведаць цэрквы ў гонар Святой Цямбікі і Святога Панцеляімона. Паводле падання, Цямбіка дапамагае людзям, якія не могуць мець дзяцей. Дакрануцца да цудоўнага абраза прыздаюць жанчыны з усяго свету, у знак павагі і малітвы некаторыя з іх праходзяць каля 800 прыступак на калянах і даюць зарок назваць сваіх дзяцей у гонар святой — Цямбіка або Цямбік.

У царкве Святога Панцеляімона можна дакрануцца да цудоўнага абраза і прыкласціся да мочушч святага, а таксама паставіць свечкі (ва ўсіх храмах яны бясплатныя).

На Родасе існуе спецыфічная працэдура пахавання людзей, трохі незразумелая для нас. Паколькі гэта востраў і існуе праблема з зямлёй, чалавек хаваюць на могілках толькі на 4 гады, якія аплоўваюцца сваякімі. Далей, калі сям'я зможная і можа плаціць (а падатак з кожным годам павялічваецца), памерлы застаецца ў зямлі. Калі ў родных няма грошай, то астанкі дастаюць, складаюць у спецыяльную скрынку і замуровваюць у сцяну на тых жа могілках. Крэмацыя на Родасе няма, таму, каб крэміраваць цела, яго неабходна везці ў Афіны.

ЖЫЦЬ У «КАЙФ»

Напрыканцы свайго адпачынку ў Родасе я наведвала горныя вёскі і, мушці, гэта ўразіла мяне больш за ўсё і дало зразумець, хто яны — родаскія грэкі. Чаму менавіта родаскія? Таму што паўстае адчуванне, што іх востраў — гэта асобная ад Грэцыі дзяржава. Безумоўна, на іх адбіліся эканамічныя праблемы краіны і ўвесь крызіс. Але яны не гавораць пра палітыку, не скардзяцца, не лічаць грошы — яны проста жывуць. Жывуць у сваё задавальненне, працуюць таксама і задавальненне, абавязкова перарываючыся пры гэтым на сестру. Мабыць, там і жыве дастаткова доўга. Сярэдняе працягласць жыцця ў мужчын складае каля 75-ці гадоў, у жанчын — каля 85-ці. Грэкі з Родаса ў меру эмацыянальнасці, разважлівыя і ўсмешлівыя, яны стварылі месца, куды хочацца прыязджаць, а ад'язджаючы — вяртацца.

Кожнае падарожжа — гэта маленькая жывіца. Пражываюць іх ярка, яны неабходныя кожнаму, адкрываюць свет і сябе. Як казаў Тэадор Драйзер: «Калі не казаць пра каханне, больш за ўсё радасці і сцішэння прыносяць нам падарожжы». У простым выразе «я з'язджаю» крыецца цэлы свет пачуццяў, якія не маюць выхаду».

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Карнуэльскі яблычны пірог

Спартэбца: масла сметанковае — 200 г, цукар — 150 г, яйкі курныя — 3 шт., смятана — 1/2 шклянкі, мука — 250 г, разрыхляльнік цеста — 1 пакет, ванільны цукар — 2 пакеты, яблыкі (кіслыя, цвёрдыя, лепш узяць зялёныя) — 4 шт. (500—600 г).

Бялкі аддзяліць ад жаўткаў і паставіць у халадзільнік. Растопленое сметанковае масла злучыць з цукрам і ванільным цукрам. Па адным увесці ў масу жаўткі, падмешаць смятану. Усыпаць муку, перамешаць у разрыхляльнікам, узіць да аднастайнага стану. Бялкі ўзіць да моцных пікаў, акуратна ўмяшаць у цеста. Атрыманую масу выкладзіць у змазаную форму дыяметрам 23-24 см. Дно можна заслаць намасленай пергаментнай паперай. Яблыкі ачысціць, вызваліць ад зернятка і скуркі, нарэзаць на тонкія паўкружочки. Уторкнучы ў цеста па крузе выпуклым бокам угору, шчыльна адзін да аднаго па ўсёй паверхні пірага (чым больш яблыкаў, тым пірог атрымаецца больш сакавітым). Зверху пасыпаць карычневым цукрам. Выпякаць у духоўцы пры 180 °C прыкладна 45-50 хвілін.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК

Хуткае таматнае пірэ

Памідоры мыем і разразаем напалам. Вельмі буйныя можна нарэзаць на 4-8 частак. Выкладаем іх у глыбокія бялікі. Можна трохі падсаліць.

Бялкі ставім у духоўку і запякаем памідоры пры 160-180 °C гадзіну-паўтары. Да таго часу, пакуль яны не падвяліцца. Мэта — выдаліць з памідораў дастатковую колькасць вільгаці, каб пірэ ў далейшым было не вельмі вадкае. Можна пакінуць памідоры астыць проста ў духоўцы. Затым праціраем іх праз металічнае сита. Атрыманнае пірэ разліваем у фармы для кексаў, цукерак або лёду. Адрапляем у маразільнік да поўнага замарожвання. Замарожанае таматнае пірэ перакладаем у пакет і захоўваем у маразільніку. Дастаём і ўжываем па меры неабходнасці.

УТУЛЬНЫ ДОМ

Арыгінальныя вёчкі для слоікаў

Як на кошт таго, каб трохі ўпрыгожыць вашы слоічкі? Надаць ім трохі свежасці і крэатыўу? Хутчэй нясеце старую гару і паламаных ялек, будзем рабіць прыгажосці!

Нам спартэбца: пустая слоічкі са шрубавымі вёчкамі, змаваныя або пашкоджаныя пластамасва-выя льялькі, наждачная папера, суперклея, яркая фарба.

Рыхтуем патрэбныя дэталі для ўпрыгожвання. Адрэзаем палову цацкі ў раўне талі. Чому не кожную нагу паасобку? Таму што так будзе больша плошча для нанясення клею. Мы таксама можам адрэзаць рукі, калі гэта дазваляе «камплекцыя» льялькі. Не ўсе льялькі аднолькава добра паддаюцца рэзанню. На некаторыя патрабуецца шмат часу і цяжарна. Цяпер трэба зацэпіць дэталі да гладкай паверхні, выкарыстоўваючы наждачную паперу. Наносім клей на дэталі і прыскаем да вёчка, адпускаяем тады, калі адчуем што ўсё добра трымаецца. Калі клей высыхне, прыступаем да афарбоўкі вёчка. Спачатку падкладваем газету, каб не выплакаць наш дом. Затым бяром балончык і з адлегласці 20 см наносім фарбу.

Такія слоічкі можна выкарыстоўваць пад захоўванне матэрыялаў для рукадзелля, а таксама як дэкаратыўныя, напайваючы стужачкамі і рознакаляровымі гузікамі. А калі іх прымяняць для захоўвання кавы, гарбаты і спецыяльна, то кожны зварот да слоічка будзе выклікаць у вас усмешку!

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

- Пірагі з качынкай трэба выпякаць на сярэднім агні, каб начынка не перасохла.
- Калі ў цеста перакліцае соды, то пірог атрымаецца больш цёмнага колеру з непрыемным пахам.
- Тонкае цеста лёгка раскачаць, абгарнуўшы качалку чыстай палатнянай сурвэткай.
- Калі цеста занадта вільготнае, пакладзіце на яго ліст пергаменту і раскачайце праз паперу.
- Гарачы пірог лепш не рэзаць. Але калі гэта неабходна, трэба нож нагрэць у гарачай вадзе, хутка выцерці і рэзаць.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Вы занадта ваяўніча настроены. Не варта пачынаць тыдзень з прычання і прэтэнзій. Ужо да чацвярга высокая працаздольнасць дазволіць справіцца з многімі назалашанымі справамі, так што ў канцы тыдня зможа адпачыць з пачуццём выкананага абавязку. Варта баіцца канкурэнцаў, асабліва ў асабістым жыцці.

ЦЯЛЕЦ. Тыдзень напоўнены разнастайнымі падзеямі. Будзе цяжка ўсё паспець. Вакोल столькі новых уражанняў, цікавых людзей і спраў, якія патрабуюць творчага падыходу. Падзяліце сваёй энергіяй і добрым настроем з навакольнымі і зможаце набыць новых сяброў.

БЛІЗНАТЫ. Будзе цяжка захоўваць ясную галаву і цвярозасць думак, таму што вас могуць захапіць пачуцці. І гаворка не толькі пра романтичныя перажыванні. У сераду будзе асабліва цяжка справіцца з раздражненнем. Далёка ідучыя планы могуць не ажыццявіцца і не апраўдаць выдаткаў часу і сіл. Шчырая размова з блізкімі людзьмі даць магчымасць вырашыць праблему, якая даўно трывожыла вас. Не трымайце ўсё ў сабе.

РАК. Час перастаць луннаць у аблоках. З заоблачных вышніх дзвярдзцаў спускацца на зямлю. І чым больш вы перабрабіце працоўныя або бытавыя справы, тым больш у вас шанцаў на поспех у рэальнасці, а не ва ўяўленні. Няхай вас лічыць не рамантыкам, а прагматыкам.

ЛЕУ. Тыдзень абяцае быць дастаткова напружаным, але плённым. Трэба толькі дакладна вызначыць мэту

і планмерна яе дамагацца. Поспех у справах будзе дасягача павольна, затое прыйдзе надоўга, і гэта надаць адчуванне ўпэўненасці ва ўласных сілах. Вакол вас могуць кіпець сапраўдыя страсці. Аднак паспрабуеце не слухаць плёткі і не ўдзельнічаць у інтрыгах. Заставайцеся мудрымі і разважлівымі. У выхадны парадуйце сябе чым-небудзь прыемным, смачным, прыгожым.

ДЗЕВА. Будзе магчымасць спакойна і плённа працаваць. І калі прафесія прыносіць задавальненне, аб лепшым і марыць нельга. Да таго ж вашу працу ацэнюць па вартасці і начальства. Імкненне да мэты дазваляе пераадолець шматлікія перашкоды, але не пераацэньце свае магчымасці, інакш на выхадны сіл зусім не застанецца. Не займайцеся самападанам: калі бачыце, што нешта ідзе не так, пачынайце працу над памылкамі.

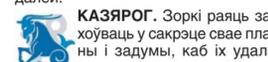
ШАЛІ. Асабліва важнымі будуць зносіны. Яны і задавальненне прыносяць, і карысную інфармацыю дадуць. Зоркі кажуць, што вы можаце убачыць свет на-новаму і адрадіць некаторыя старыя ідэі, злёгка падкарыктаваўшы іх. І нават калі вышы нядаўня дасягненні адрозніваюцца ад вартасці, хутка спрыяльныя ўражання будзе ў вас.

СКАРПІЁН. Выдатны час, каб праявіць ініцыятыўу, падзяліцца з начальствам і блізкімі людзьмі сваімі творчымі планами і задумамі. Абавязкова знойдзюцца ахвотнікі дапамагчы ў іх ажыццяўленні. З афіцыйнымі інстанцыямі вы таксама знойдзеце агульную мову. Аднак не губляце галаву,

каб не здаралася галавакружэння ад поспехаў.

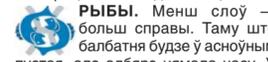
СТРАЛЕЦ. Можна апынуцца ў палоне ляноты і апатыі. Так што дэяцельна зашукіце апраўдання за недаробленныя справы і адмененыя сустрэчы. Маж тым нагаруца на працы будзе наступна нарастаць. Так што хутчэй прызначце свае памылкі і не зацывіліцеся на іх, а, выправіўшы, рухайцеся далей.

КАЗЯРОГ. Зоркі раяць захоўваць у сакрэце свае планы і задуму, каб іх удала ўвасобіць у жыцці. Памочнікі не спартэбца: выдатна справіцца самі, і ў вас дакладна не выкрадуць ідэю. Не варта зацывіліцца толькі на бегучых праблемах і працы, падумайце пра выхадныя. Да пільны будучы нарастаць стомленасць і раздражняльнасць. Але вы можаце разлічваць на падтрымку сяброў. Правадзіце з імі больш часу.

ВАДАЛЕЙ. Дапамагаючы іншым, вы можаце дапамагчы сабе. Бескарыслівае служэнне блізкім людзям дапаможа забыцца пра свае праблемы, дасць зарад станючых эмоцый і зробіць вас непаражальным для ўплыву знешніх фактараў. Гэты перыяд падыходзіць для пошуку новай працы і змены дзейнасці.

РЫБЫ. Менш слоў — больш спраў. Таму што балбятна будзе ў асноўным пустая, але адбярэ нямала часу. У аўторак паспрабуеце пазбегнуць сустрэч з начальствам, бо ваша нястрыманасць можа прывесці да буйнога скандалу. Будзе цяжка знайсці агульную мову з навакольнымі. Правадзіце цяжарна і талерантнасць.

«Пацалунак» двух мораў.

сонца. Дарэчы, згодна з міфалогіяй, востраў падняўся з марскіх глыбін па волі Зеўса ў дар богу Сонца Геліюсу. Востраў абмявоўвае адрозныя два моры: з захаду — Эгейскае, з усходу — Міжземнае, у самай паўднёвай яго частцы, на мысе Прасаніа, яны сустракаюцца, таму гэта месца называюць «пацалунак» двух мораў.

Супярэчнасць тут нават і ў іх. Міжземнае — крышталіна чыстае, можа параўнацца толькі з Чырвоным. Падводны свет тут можна вывучыць і без дайвінговых прыстававанняў. Гэтае мора спакойнае, яго пляжы ў асноўным галечныя і блазудныя. Эгейскае ж — рай для кантсерфераў. Сюды з'язджаюцца як прафесіяналы, так і спартсмены-пачаткоўцы. Неба над ім заўсёды ў парашуцках. На пляжах тут белы пясок, а вада

ту аўтамабіля ў Родасе неабходны не толькі правы, але яшчэ і стаж ваджэння не менш за паўтара года. Пры іх адсутнасці можна ўзяць скутар, для гэтага не патрабуецца нічога, акрамя грошай. Што тычыцца грамадскага транспарту, то па ўсім востраве ходзяць аўтобусы, праезд у іх даражэйшы за наш у трычатыры разы.

Па прыездзе ў Родас мяне насцярожыла перасярога гатэльнага гіда «тут лепш не хварэць!», нават праверыла сваю страхоўку, ці ў парадку. Аказалася, што мясцова медыцынскія ўстанова могуць аказаць толькі дапамогу, якая не патрабуе хірургічнага ўмяшання, таму што ў Родасе няма дастаткова кваліфікаваных лекараў і неабходнага абсталявання. У экстраных выпадках хворых адпраўляюць у Афіны.

фэшэнебельнымі гатэлямі. Гэта стварае адчуванне, што загараш недзе ў Старажытнай Грэцыі, гэтак родаская машына часу.

Ліндас наогул асаблівае месца, гэта складана ўявіць, але ўсе дамы там, уключаючы гатэлі, выключна белага колеру, з узвышша ён нагадвае кубікі цукру.

СМАК

Адзінае, што не ўразіла мяне на Родасе — гэта мясцовая кухня, яна прадстаўлена тыповай еўрапейскай ежай. Нацыянальнай стравай з'яўляецца мусака — гэта запяканка ў гаршках з бульбы, баклажанаў, мяса і памідораў. Прысмакі ж больш падобныя да ўсходніх — гэта пахлава, казінакі і мёд.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	6.40	19.29	12.49
Віцебск	6.29	19.20	12.51
Магілёў	6.30	19.19	12.49
Гомель	6.28	19.14	12.46
Гродна	6.56	19.44	12.48
Брэст	6.58	19.43	12.45

Фота Аляксандра ВАРЫШЭВІЧА

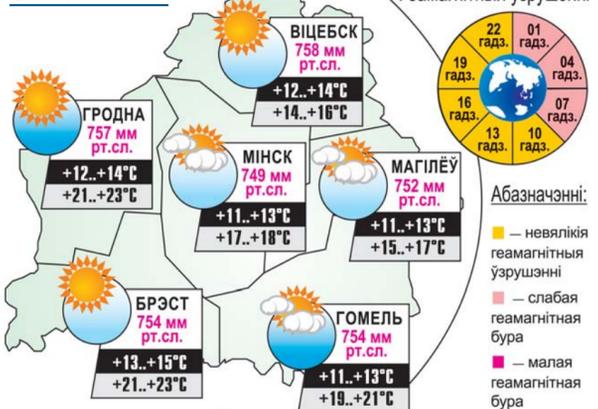
Месяц

Апошняя квадра 16 верасня. Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. Генадзя, Купрыяна, Міхаіла. Км. Яўгеніі, Апанінара, Філіпа, Яна.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+22...+24°C	КІЕЎ	+23...+25°C	РЫГА	+17...+18°C
ВІЛЬНЮС	+18...+20°C	МАСКВА	+13...+15°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+14...+16°C

УСМІХНЕМСЯ

Мядзведзі, якія сустракалі людзей, думаюць, што людзі жывуць на дрэвах.

Гутарка сяброў па тэлефоне: — Прывітанне! Сёма, ты калі мне грошы вернеш? — Ну давай я праз Сашу перадам, так хутчэй будзе. — Не, праз Сашу не трэба, я яму сам павінен!

У Расіі дарогі не адрамантавалі, але мацокацця забаранілі. Як ехаць — не зракумела...

Адса. — Скажыце, мая Фіма ўжо нарадзіла? — Ваша Фіма нарадзіла каля трох. — Немучыце — двойна ці чацвёра?

